

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 34

(45-tieji metai) 1985 RUGPJŪČIO-AUGUST 22 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮYKIAI

PIETŲ AFRIKOS RASINĖ PROBLEMA

Pietų Afrikos prezidentas P. W. Botha š.m. rugpjūčio mėn. 15 dienos pasakytoje kalboje nepažadėjo jokių reformų rasinės diskriminacijos (aparteido) nuostatuose, bet imtis dar daug griežtesnių priemonių, kad rasinius neramumus sutramdytų. Prieš šį valdančios Tautinės partijos suvažiavimą pasaulio politiniuose sluoksniuose buvo plačiai kalbėta, kad prezidentas Botha paskelbs visą eilę reformų, kurios rasinę diskriminaciją, jei ir visai nepanaikinsiančios, tai gerokai sušvelninsiančios. Deja, tos viltys nepasiteisino. Labai bendrais posakiais toje kalboje Botha pažadėjo peržiūrėti kaikiuriuos ne baltuosius liečiančius įstatymus, ypač tuos, kurie verčia negrus ir pusbalčius gauti specialų leidimą, jei jie norėtų dirbti baltiesiems skirtose srityse. Betgi prezidentas nepasakė nei kaip, nei kada tai bus padaryta. Jis atmetė taip pat reikalavimą duoti lygias balsavimo teises visiems (vienas žmogus-vienas balsas) Pietų Afrikos gyventojams. Jis išspėjo Vakarų pasaulio spaudą, kad nepasiduosis jos spaudimams: "Pietų Afrikos problemos bus išspręstos pačių pietų afrikiečių - ne svetimšalių". Išspėjo taip pat visus revoliucijos bei neramumų kiršintojus ir vykdytojus, nes kelių mėnesių laikotarpyje jau žuvo virš 600 (daugiausia negrų) asmenų.

Kaip tikėtai dėl tokios nelankščios Botha laikyenos Johannesburg miesto vyskupas Nobelio Taikos Premijos laureatas Desmond Tutu atsisakė dalyvauti š.m. rugpjūčio mėnesio 19 dieną sušauktoje bažnyčios atstovų konferencijoje su prezidentu Botha. Konferencijoje dalyvavo kunigai (jų tarpe ir vysk. Tutu, Cape Town anglikonų arkivyskupas P. Russell) reikalavo, kad būtų atšaukti aparteido nuostatai, kad būtų sušauktas naujai konstitucijai aptarti suvažiavimas, kad vyriausybė imtų tuojau tartis su visais juodosios rasės pripažintais atstovais ir kad būtų panaikintas apsiausties stovis. Prezidentas Botha atsakė, kad jis nemano pakeisti savo nuomonės savo prieš kelias dienas pasakytoje kalboje. Prez. Botha tikėtai pažadėjo prarasti tarymų dėlei tariamo policijos brutalumo malšinant riaušes.

"BERLYNO GĖDOS SIENAI" 24 METAI

Šių metų rugpjūčio 12 d. Berlynas prisiminė liūdną sukaktį. Prieš 24 metus Rytų (komunistinės) Vokietijos komisarai, be abejo, Kremliaus įsakymu, pradėjo Berlyną maždaug pusiau kertančią cementinę sieną su ginkluotų sargybinių bokštais ir spygliuotom vielom, kad sulaukytų į laisvę bėgančius vokiečius. Tokiu būdu, turbūt, pirmą kartą istorijoje bandoma sulaukyti iš „sovietų rojaus“ bėgančius į „kapitalistinį pragarą“.

ŽEMĖS DREBĖJIMAI BEI POTVY - NIAI SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Reuterio žinių agentūra pranešė, kad rugpjūčio mėnesio pradžioje įvyko stiprūs žemės drebėjimai

P. Afrikos prez. P.W. Botha

Sovietų Sąjungos centralinės Azijos dalyse. Sugriauti gyvenamų namų rajonai, fabrikai bei eilė valdžios įstaigų pastatų.

Taip pat Reuter'io pranešama, kad Khabarovsk'o Sov. Sąjungos Tolimųjų Azijos Rytų srityje milžiniški potvyniai nusiaubė žemės ūkius bei gyvenvietes. Pagalba teikia Raudonosios Armijos daliniai.

NAUJO P.Q. VADO RINKIMAI

Šios provincijos valdančioji separatistų partija PQ per paskutiniuosius kelis metus vis labiau skyla ir trupa. Šimtanuosimtiniais separatistams ir jų vadams pasitraukus iš partijos bei provincijos parlamento ir René Lévesque nutarus atsisakyti PQ vado pareigų ir bendrai politikos, šioji partija rinks naują vadą š.m. rugsėjo mėn. 29 d. Rinks visi partijos nariai visuotiniu balsavimu. Po rinkimų R. Lévesque pasitrauks iš provincijos premjero pareigų ir jas perduos naujai išrinktam PQ vadui. Tada turės įvykti provincijos rinkimai. Jie numatomi š.m. lapkričio mėnesį arba, vėliausiai, kitų metų pavasarį. Viešosios nuomonės įstaigos teigia, kad rinkimus laimėsianti Quebec'o liberalų partija vadovaujama R. Bourassa.

Šiomis dienomis iš PQ vadui rinkti kandidatų sąrašo pasitraukė ambicingasis bei gana radikalus separatistas tarptautinės prekybos ministeris Bernard Landry. Pasitraukė, jo žodžiais, dėl menkos partiečių paramos. Kandidatų tarpe pirmąja teisingumo ministeris Pierre Marc Johnson. Po jo seka antroje vietoje, spėjama, esanti darbo jėgos ministerė Pauline Marois ir po jos, žemės ūkio ministeris Jean Garon. Likusieji kandidatai: adv. Guy Bertrand, Francine Lalonde ir ekologas Luc Gagnon.

LEIS ANGLIŠKĄ "PRAVDA"?

AP žinių agentūra praneša, kad Sovietų Sąjungos komunistų partijos organas "Pravda" būsiąs pradėtas leisti anglų kalba. Anglišką "Pravdos" amerikietis leidėjas Charles Cox sako, kad pradėsiąs laikraštį spausdinti, kai tik surinksias pakankamą skaičių prenumeratorių. Metinė prenumeratora esanti net 630 dolerių.

VLIKO PAREIŠKIMAS BALŲ TRIBUNOLE KOPENHAGOJE

What the Red Army began with bayonets and tanks, what the Soviet security organs maintain by means of their courts and jails, is to be completed and consolidated by the schools. The task of the schools is to perpetuate Russian domination in all the enslaved countries, to instill in the younger generation the state ideology — which has become a religious surrogate — and gradually to russify it.

The Lithuanians in the free world had to renege the Soviet distorted version of historical facts such as the nation's genocide, cultural, political and religious aspects of life under Soviet occupation. It is important to emphasize their aggressive russification program.

Therefore in order to preserve and record the true historical events, The Lithuanian Encyclopedia of 36 volumes was published in Boston in 1953-1969, and in 1970-1978, six volumes in the English language.

The 1975 signatories of the Helsinki Final Act pledged that they would fulfill in good faith their obligations under international law and committed themselves to the full implementation of the principles of the Final Act.

By virtue of those principles — all people always have the right, in full freedom, to determine, when and as they wish, **their internal and external political status, without external interference, and to pursue as they wish their political, economic, religious, social and cultural development** (Declaration on the Principles Guiding Relations between Participating States).

Dag Hammarskjöld once said, "Without recognition of the human rights, we shall never have peace."

It is regrettable that today, ten years later, principles of the famous Helsinki Accord can not be implemented, only because of the Soviet Union's persistence and flagrant violations of all the agreements.

The U.S.S.R., who always attempts to assume the role of a "champion" of a national independence and territorial integrity of the small states, in order to impress and obtain support of the Third World countries, actually is a most brutal colonizing power of this world.

The Western Democracies, confronted with the flagrant, unprovoked Soviet aggression against Lithuania and the other Baltic States, in accordance with the Stimson doctrine of non-recognition of the validity of an acquisition of territory that is brought about by force as well as in accordance with the respective principles of international law, refused to recognize the forcible annexation of Lithuania by the Soviet Union. They considered the Lithuanian State as existing **de jure** and only temporarily occupied by a foreign power. Diplomatic and consular missions of independent Lithuania are still recognized by many Western countries.

The British prime minister Winston Churchill made it clear in the following statement:

We have never recognized the 1941 frontiers of Russia except de facto. They were acquired by acts of aggression in shameful collusion with Hitler.

On December 2, 1975 the Secretary of State for External Affairs of Canada, Mr. Maceachen, stated that the Final Act in no way confirms the territorial status quo in Europe and that in particular the status of Estonia, Latvia and Lithuania as at present recognized by Canada has in no way been altered thereby."

President Giscard d'Estaing of France also pointed out that the provisions of the Final Act "n'impliquent pas la reconnaissance de situations quelle n'aurait pas d'autre part reconue."

On October 25, 1980, president **Ronald Reagan** stated: "... Official diplomatic non-recognition of the forced incorporation into the USSR of those three small (Baltic) nations has been a part of America's foreign policy since 1940."

On December 14, 1982, the **Australian Senate** passed a resolution recognizing the right of the Baltic peoples to self-determination and free pursuit of their economic, social and cultural development.

On January 13, 1983, the **European Parliament** passed a resolution that the European Community's Conference of Foreign Ministers submit the issue of the Baltic States to the Decolonization Subcommittee of the United Nations.

On the 61st anniversary of the de jure recognition of the three Baltic Republics of Lithuania, Latvia and Estonia by the United States, President Ronald Reagan released a statement on July 29, 1983, to be circulated by the United States Mission among the members of the United Nations of the 38th General Assembly meeting in September 1983, which would consider the importance of the right of peoples to self-determination and of the speedy granting of independence. The President stated: "Today, the Baltic people continue to struggle to attain the freedom and their right to self-determination... Americans share the just aspirations of the people of the Baltic nations for national independence. We cannot remain silent in the face of the continued refusal of the government of the USSR to allow these people to be free..."

In the same spirit Lord Carrington, former Foreign and Commonwealth Secretary (1979-1982) of Great Britain, stressed the Western political and moral obligations toward Eastern Europe: "We must face squarely the complex moral and political dilemmas which developments in Eastern Europe pose for the West... Our prime concern must be for the peoples of these countries themselves. We have a historical duty, and a political and moral responsibility to uphold their right to freedom and self-determination." (NATO review, No. 2, 1983, p. 2).

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Siekime

Kanados Lietuvių Fondui 1 Milijono

Sąmoninga tautinė nepriklausomybė įpareigoja kiekvieną mūsų jaustis broliu ir seserimi kiekvienam kitam mūsų tautiečiui. Šis paprastas dėsnius turėtų būti suprantamas visiems be išimties.

Kada tenka rašyti apie K. L. Fondo, mintimis tenka grįžti į anuos istorijon skubiai bėgančius metus. Buvome tada jauni, drąsūs, energingi, dažnas kūrėmės be cento kišenėje. Mus tada terižo tik viena idėja: esame skriaudžiami, savo žemės netekę, vienodo likimo broliai.

Nelengva buvo siekti vieningų lietuvių išlaikymo tikslų. Didžiausią rūpestį kėlė lėšų trūkumas. Neturtinga išeiviškoji visuomenė, neką pati uždirbdama, finansavo ir lietuviškąją spaudą, mokyklas, Tautos Fondą, socialinę šalpą, politinę veiklą. Tačiau vienijančio finansinio prado žymių ir savybių visuomenėje trūko. Tuo metu, stipriai apsijungę, veikė du visuomeniniai susiorganizavimai: Kanados Lietuvių Centro Taryba ir Kanados Lietuvių Sąjunga. Bendromis pastangomis ryžosi kurti bendrą instituciją - Kanados Lietuvių Bendruomenę. Jai gimus, atsirado gyvas reikalas turėti ir savą fondą. Tuo metu K. L. B-jė vyravo dvi nuomonės. Viena - steigti Fondą, kuriame susidariusį kapitalą ir palūkanas skirstytų K. L. B-nės išrinkta komisija. Antroji nuomonė - kapitalą ir palūkanas turėtų kontroliuoti patys aukotojai, iš savo tarpo išrinkę valdymo organus. Nors diskusijose ir buvo sugaišta laiko, bet didžioji dauguma liko prie antrosios nuomonės.

Lėšų telkimu ir Fondo steigimu rūpinosi ne vien K. L. B-nė, bet kiekvienas susiorganizavimas, kiekvienas lietuvis, kuriam Lietuvos nepriklausomybė ir jos egzistencija buvo esminė ir pati didžiausia. Ir taip 1962-ųjų metų rugsėjo 16-tąją tenka laikyti KANADOS LIETUVIŲ FONDO istorinę įsteigimo dieną: tą dieną K. L. Fondas buvo užregistruotas Ottawoje valdžios įstaigose. Vardas ir įstatai suvažiavimuose buvo priimti.

Įsisteigė K. L. Fondas, kuris palyginant, trumpame savo veiklos laikotarpyje, dirbdamas savistoviai, nesuserišęs ir neįsipareigojęs jokiai kitai susiorganizavimui, lietuviuose rado stebinančiai didelį ir palankų pritarimą. Vienas iš viltį didinančių reiškinių yra kaip tik tas pats čia minimas visuomenės impulsyvumas piniginių aukų srityje. Per K. L. Fondo visuomenę įrodė esanti patvari savo dosnume tautiniams reikalams.

Dvidešimtmetis nėra jau taip perdėtai ilgas laiko tarpas, bet šiandien K. L. Fondas su malonia padėka visiems gali skelbti sukaupęs 700.000 dol. kapitalo ir paskirstęs 300.000 subsidijoms. Finansiniai paremta tautinė kultūra, mokyklos, spauda, jaunimo organizacijos, studentų stipendijos.

K. L. Fondo nariais yra tapę per tūkstantis tautiečių, bet daug šimtų dar abejingai tebelaukia. Jei pirmieji nariai savais įnašais sugebėjo atliktuosius darbus paremti svarbiomis sumomis, pakelti kapitalą ir lietuvių reikalus paskirstyti 300.000 dol., tai naujieji šimtai naujų narių neskubiai galėtų pakelti Fondo kapitalą iki vieno milijono.

Kad ir kaip didelis ir gražus visuomeninis organizuotumas darbas buvo atliktas, bet dažniais atvejais dėmesį ir padėką turėtume skirti K. L. Fondo idėjai ir darbui pasi-aukojusiems tautiečiams. Kas išmatuos ar pasvers vertę tų žmonių, kurie nekartą aukodami savo laiką nedrąsiai beldėsi į duris aiškindami ir prašydami aukos lietuvių beiešio.

K. L. Fondo pradininkai - steigėjai lieka istorijos lapuose: V. BALŠYS, V. IGNATIS, S. T. JAKUBICKAS, P. J. ANUSKA, P. LELIS, dr. A. PACEVIČIUS, J. SIMONAVIČIUS, J. BERSĖNAS. Dalis iš jų išėję amžinybėn, paliko neišdildomų darbų pėdsakus. Išėjusių vieton - stojo nauji žmonės, su naujomis idėjomis, su nauju ryžtu likti pavyzdžiu naujai ateinančioms generacijoms.

Š. m. gegužės 5 d., Toronte, Lietuvių Namuose vyko metinis K. L. F. narių suvažiavimas. Jį vedė Tarybos p. kas H. Stepaitis, talkininkavo V-bos p. kas inž. H. Lapas, sekretoriavo L. Girinis-Norvaiša. Dalyvavo 75 nariai su 361 įgaliojimu. Buvo išsamiai apibūdinta atliktųjų darbų apžvalga, kurią patiekė p. kas H. Stepaitis. Jis padėkojo aukotojams, veikiančių komisijų darbuotojams ir visiems daugiau ar mažiau talkinusiems. V-bos p. kas inž. H. Lapas plačiau supažindino su paminklo statyba Toronte, Lietuvos parke/Lithuania Park/. K. L. Fondas šiam reikalui yra numatęs skirti iki 15.000 dolerių. Paminklo statybą laikinai stabdo Miesto Valdybos inspektorių ruošiamos naujos taisyklės.

Investicijų Komisijos p. kas inž. V. Dargis perskaitė pranešimą iš kurio sužinojome, kad K. L. Fondas vis dar tebeįgyvendina ilgalaikių palūkanų srityje. Kitos panašios finansinės institucijos patenkintos gaudamos iki 10%-10 ir 1/2% palūkanų, o K. L. Fondas už kapitalo investavimus tebegauja 12%-13% ir 14% palūkanų.

Išdalininko E. Bersėno ir auditoriaus N. Burkes pranešimų skaitlinės sutapo. 1984-tieji finansiniai metai užsibaigė gruodžio 31 d., 1984 m. su 701.710 dol. balansu. Per tą patį laiką investuotas kapitalas davė palūkanų 71.507 dol. Pelno skirstymo Komisija tautinės kultūros reikalams paskirstė 69.050 dol. Kapitalas laikomas įvairiuose valstybės kontroliuojamose bankuose. Likusieji 25% kapitalo laikoma lietuvių bankuose - Toronto "Paramoje", Montreale "Lite", Hamiltono "Talkoje" ir Toronto Prisikėlimo Parapijos banke.

Revizijos Komisijos sekretorius V. Matulaitis perskaitė Aktą, iš kurio sužinojome, kad visa atskaitomybė vedama išdalininko E. Bersėno ir kasininko V. Bačėno, prižiūrima tvarkingai ir sąžiningai. Įrašai atitinka bankų knygoms.

Pagal K. L. Fondo priimtus nuostatus, suvažiavimuose kas antri metai renkama valdomieji organai. Naujai kadencijai renkama 12 Tarybos narių, iš kurių išrenkama 5-kių narių valdyba. Pasiūlytieji kandidatai pagal balsų daugumą sužymėti eilės tvarka:

1. V. Dargis, 2. E. Bersėnas, 3. H. Stepaitis, 4. K. Lukošius, 5. W. Dauginis, 6. J. Bersėnas, 7. dr. A. Pacevičius, 8. L. Girinis-Norvaiša, 9. V. Pacevičius, 10. inž. H. Lapas, 11. P. Augaitis, 12. inž. E. Čuplinskis, 13. dr. P. Lukoševičius, 14. J. Lukšys, 15. J. Danaitis. Pirmieji dvylika kandidatų balsų dauguma išrinkti į K. L. Fondo Tarybą. Likusieji lieka kandidatais.

Revizijos komisijon vienbalsiai išrinkti: V. Skrebutėnas, J. Dambaras, L. Skripkutė.

Jaunimo veiklai šią vasarą susirinkimo pritarimu ir inž. H. Lapo pasiūlymu buvo paskirta speciali suma.

Naujai išrinktosios K. L. Fondo Tarybos pirmajame posėdyje buvo pasiskirstyta pareigomis. Į Valdybą išrinkta: H. Stepaitis, p. kas, dr. A. Pacevičius vicep. kas, E. Bersėnas išdalininkas, K. Lukošius sekretorius, V. Pacevičius - Valdybos narys.

Tarybos pirmininku išrinktas inž. H. Lapas. Tarybos sekretorium L. Girinis-Norvaiša. Investicijų komisijon: inž. V. Dargis p. kas, W. Dauginis vicep. kas, E. Bersėnas išdalininkas, V. Pacevičius sekretorius.

Vajaus komitetą sudaro: inž. E. Čuplinskis p. kas, P. Augaitis vicep. kas.

Valdybos sekretorius K. Lukošius pranešė apie šių metų pradžioje padarytus įnašus ir naujai įstojuosius narius.

Perskaitytas Lietuvių Gynbos Komiteto laiškas, prašantis 6.000 dol. finansinės paramos, Ottawoje Deschenes Komisijos veiklos aiškinimui. Prašomoji suma buvo paskirta.

K. L. Fondo Pelno Skirstymo Komisija dėjo pastangas, bent minimaliai patenkinti visų paramos prašančiųjų pageidavimus. Deja, Fondo kapitalas yra ribotas, dėl to ir paramos skirstymas apskundinamas.

1984 m. buvo paremta:
Mokykloms ir kultūrinei veiklai..... 25.750 dol.
Spaudai ir radijo programoms 12.500 "
Tautinių šokių ir Dainos vienetai..... 12.950 "
Tautinei jaunimo veiklai 8.800 "
Stipendijoms iš Kojalaičių Fondo..... 3.500 "
Iš apžvalgos matome, kad K. L. Fondas nuo įsisteigimo datos, iki dabar yra išskirstęs apie 300.000 dol. Tai suma, apie kurią kiekvienas tautietis neabejotų dėl jos reikšmės ir negalėtų sakyti: 'vistiek, ar ji būtų buvusi ar ne. Tai atliko apie 1.000 tautiečių. Jie kviečia ir tikisi susilaukti naujų rėmėjų, naujų narių, nes K. L. Fonde priivaloma lietuvių išsaugojimo idėja turės pereiti iš kartos į kartą. L.G.

Pasaulio Lietuvių Anketa

1985 m. Pasaulio Lietuvių Anketa yra paruošta, atspausdinta, platinama bei užpildoma. Šiuo pranešimu norime visuomenę su ja supažindinti bei paprašyti užpildyti bei platinti.

Dalis mūsų tautos yra ne tėvynėje. Iš Lietuvos emigracijos, tremties bei išeivijos bangos ėjo viena po kitos. Skirtinguose kraštuose mūsų tautiečiai atsidūrė skirtingose sąlygose. Gi laikams keičiantis, keitėsi ir sąlygos.

Lietuvių išeivijos padėčiai pasaulyje suprasti yra reikalinga ją tiksliai, nuodugniai - moksliškai tirti. Tą reikalą supratęs, buvo apsispręsta paruošti anketą. Anketoje ruošimo darbas buvo pradėtas šių metų sausio mėnesį, baigtas po keturių mėnesių. Jos tikslas - sužinoti apie už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių kilmės asmenų tautinę padėtį.

Norima sužinoti realią padėtį - tokią, kokia ji iš tikro yra, t. y., nenorima, kad užpildantieji aptartų padėtį geriau ar blogiau, negu iš tikro yra. Po ją nepasirašoma: nesiekiam sužinoti, kas anketą užpildė.

Anketa negalėjo būti trumpa, vos poros puslapių ar kelių klausimų. Iš trumpos anketoje maža ką galima sužinoti. Anketoje ruošimas užtruko šimtus valandų. Jos analizavimas pareikalavo dar daugiau laiko. Ją gavę yra prašomi atidžiai ją užpildyti. Tai pareikalaus gal pusvalandį, gal kai kam daugiau. Tačiau reikala sava r b u s. Kiekvieno užpildančiojo įnašas reikšmingas. Tad prašome savo dėmesį ir valandėlę laiko pašvesti. Pats anketoje užpildymas daugeliui turėtų būti įdomi patirtis.

Anketa turi 57 klausimus. Be to, lankantieji ar lankiusieji lietuviškos mokyklą /JAV-ėse ar Kanadoje/, užpildo dar 14 klausimų.

Anketą užpildyti yra prašomi vyresniojo ir jaunesnio kartos asmenys, nuo 15 m. amžiaus iki senatvės. Nors anketa dažnai platinama lietuvių susibūrimuose, tačiau norima, kad ją užpildytų ir tie lietuvių kilmės asmenys, kurie lietuvių pobūvių nelanko ir gal yra visiškai atitrūkę nuo lietuvių visuomeninio gyvenimo ar net su lietuvišiais nebendraują. Palengvinti tiems /ypač jauniems/, kuriems lietuviškai sunku ar neįmanoma suprasti, anketa yra paruošta ne vien lietuvių, bet ir anglų /platinama JAV-se, Australijoje, Kanadoje ir Anglijoje/ ispanų /Pietų Amerikoje/, portugalų /Brazilijoje/ ir vokiečių /Vakarų Vokietijoje/ kalbomis.

Anketos ruošimo komitetą sudaro: prof. dr. Dalia KATILYTĖ-BOYDSTUNIENĖ, prof. dr. Jolita KISIELIUTĖ-NARUTIENĖ, prof. dr. Tomas REMEIKIS ir prof. dr. Kęstutis TRIMAKAS /pirmininkas/. Į komitetą taip pat įeina Birutė JASAITIENĖ, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkė švietimo ir Tautinio Auklėjimo reikalams.

Ši anketa yra pirma tokio masto anketa lietuvių išeivijos istorijoje. Jos duomenys bei išvados bus pateikti Tautinės sąmonės išlaikymo išeivijoje mokslinėje konferencijoje, kurią ruošia PLB švietimo ir Tautinio Auklėjimo Komisija š. m. LA PKRIČIO mėn. 23-24 d. Anketoje duomenys bus pateikti ir V-tajame Mokslo ir Kūrybos Simpoziume š. m. LA PKRIČIO 25-28 d. d. Čikagoje, o vėliau ir periodinėje spaudoje.

Kiekvienas kraštas išvysto anketoje platinimą pagal jam savitas galimybes ir gali turėti užpildytoms anketoms surinkimo centrą - us.

Galutinai visos užpildytos anketoje turi būti pasiųstos PLB Būstinei /Anketa/, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636 USA, iki š. m. RUGSĖJO 1 d.

Reikalui esant, terminas galės būti pratęstas, tačiau ne per ilgai, nes reikės pasiųsti pakankamai laiko duomenis apskaičiuoti bei analizuoti kompiuteriais, kad rezultatai bei išvados būtų pateikti aukščiausiai mokslinei konferencijai.

Už 1985 m. Pasaulio Lietuvių Anketoje platinimą bei užpildymą visiems nuoširdžiai DĖKOJA ME.

Kęstutis Trimakas, Ph.D.

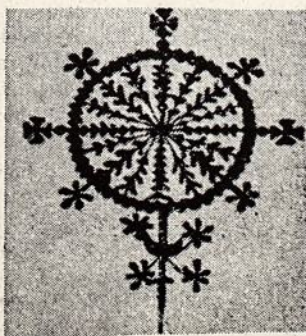
Pasaulio Lietuvių Anketoje Direktorius

DEAR MR. PRIME MINISTER:

I am deeply concerned about media reports suggesting that the Commission of Inquiry on War Criminals headed by Justice Jules Deschenes may utilize "evidence" provided by the USSR. Soviet disinformation has always attempted to portray East European refugees as "war criminals." I, therefore, strongly urge you to prevent the introduction or use of any Soviet "documentation" by the Deschenes Commission.

SIGNATURE

ADDRESS

/Kairėje dedamos iškarpos tekstą panaudokite siunčiant į Ottawą šiuo adresu:
OHMS
Rt. Honourable Brian Mulroney, Prime Minister of Canada, House of Commons, Room 309-S CB
OTTAWA, Ont., K1A 0A6/

JALTOS AUKOS

/ tęsinys /

Kitą rytą Arbutnott'as ir Musson'as atvyko į Vyr. kazokų būstinę anksčiau, negu buvo sutarę. Diskusijos vyko draugiškai. Brigadier'aus Musson'o pradinė kalba atrodė padrasinančiai: kazokams leista pasilaikyti ginklus keliaujant į koncentracijos vietovę. Po to buvo paties tas žemėlapis, ir jis aiškino, kad visi iš Rusijos atvykę, turį apsistoti Drau slėnyje: kazokai tarp Lienz'o ir Oberdrauburg'o o kaukaziečiai tarp Oberdrauburg'o ir Dellach'o.

Tiek buvo diskutuota dėl kazokų pasidavimo. Kazokai jautė palengvėjimą, kad britai atrodė taip gerai suprantantys jų padėtį, o ir brigadierius Musson'as lengviau pasijuto, kad kas galėjo būti labai nepatogi reikalu, gerai praėjo. Anot 36-tosios Brigados karo dienoraščių, kazokai "dar vis būtų buvusi pajėga, su kuria reikėtų skaitytis, jeigu jie būtų atsisakę kapituluoti, ir kol tai nebuvo galutinai aišku, negalėjome jaustis saugiai".

Užbaigus rimtąją dalį, abi pusės bendrai užkandžiavo išgerdami vyno ir draugiškai šnekučiuodamiesi.

Vėliau tą dieną "The Times" ir "Daily Mail" korespondentai atvyko pašnekesiui su kazokų vadais. Jie norėjo sužinoti kaip ir kodėl kazokai paliko Rusiją ir atkeliavo šimtus mylių į Austriją. Su vertėjos Olgos Ratov'os pagalba gen. Domanov'as, naudodamas žemėlapi, aiškino, kaip bolševikų režimas vedė tikrą karą kazokų žemėse, kaip kazokai sunkiai keliavo iš Kubanės ir Dono iki Tolmezzo, nežinodami kur nukeliaus ir kas jų laukia, vedami tik vieno pasiryžimo: niekada daugiau nepapulti į Stalino rankas. Generolas Vasiljev'as buvo panašiai kalbinamas dieną anksčiau tikriausia, tų pačių reporterių. Tačiau - NĖ VIENAS TŲ FASCINUOJANČIŲ INTERVIU - POKALBŲ, NEI TŲ METU DAROMŲ NUOTRAUKŲ SPAUDOJE NEPAŠIRODĖ. /Red. pabr. /

Tą vakarą į Austriją atvyko pirmosios 36-tos Infanterijos Brigados grupės. Du batalionai, 8 Argyll ir Sutherland Highlanders su 5 Buffs buvo paskirti kontroliuoti kazokus ir kaukaziečius.

Antroje gegužės savaitėje kazokai būvojo slėnyje tarp Lienz'o ir Oberdrauburg'o. Per stovyklas tekėjo srauni Drau upė,ėjo pagrindinis kelias ir geležinkelis. Lienz'e Domanov'as ir Argylls pulk. Alec Malcolm'as įrengė kiekvienas savo būstinę. Kaukaziečiams buvo nurodyta apsistoti toliau slėnyje, Groulhofe.

Kaukaziečių vadas sultanas Ghirey pasidavė su apie 5.000 kaukaziečių tuo pačiu metu, kaip Domanov'as. Jis, kaip Krasnov'as, buvo senas emigrantas, kooperavęs su britų pajėgomis, vadovaujant generolui Holman'ui civiliniame kare ir pasilikio su baronu Wrangel'iu iki paskutinio nepavykusio žygio iš Krymo 1920 m. Kaukazo gyventojai jį gerbė ir juo rėmėsi, kaip kad kazokai Krasnov'u. Po apsistojimo, jis sušaukė saviškius ir pasakė kalbą, pamindamas, kad "tie, kurie gali turėti išvykti kaip galima greičiau - ypač jauni - ir pamiršti Kaukazo ir jame gyvenančių tautų išvadavimo svajonę. Jis pats persenas toliau keliauti ir išlaikys duotą pasidavimo žodį; pažūrės, kas bus toliau".

Po tokios kalbos daugelis pasinaudojo progomis iš -

nykti iš stovyklos. Tai aiškiai pabrėžia faktą, kad nors kazokai ir kaukaziečiai techniškai buvo belaisviai, britai negalėjo sulaukyti didelės apimtys pabėgimų. Stovyklos nebuvo aptvertos vielomis, ir daugumoje buvo saugojamos pačių stovyklos gyventojų. Statūs, sniego viršūnėmis kalnai, supę slėnį, svetimas kraštas, kurio kalbą mažai kas mokėjo, sudarė pakankamas pabėgimui kliūtis. Be to, kazokus rišo į vieną grupę stipri viltis, kad jiems bus leista laikytis kartu ir rasti prieglobstį kur nors laisvajame pasaulyje.

Britų majoras "Rusty" Davies, jaunas britų Valijos srities gyventojas, buvo pulkininko Alec Malcolm'o paskirtas rūpintis kazokų stovykla, kurios 12-14 mylių plotas stovyklavo apie 20.000 žmonių. Nurodymai būdavo perduodami gen. Domanov'ui su vertėjo emigranto leit. Butlerov'o pagalba /jo močiutė buvo anglė/. Abu vyrai susidraugavo, vaikščiodami po stovyklą. Butlerov'as jį mokė jodinėti. Kazokų disciplina buvo puiki, tik Davies ragino persiimti geresniais britų kariškių higienos metodais, ir šioje srityje buvo daroma pažanga. Didelį įspūdį jam darė visų draugiškumas, smagus atvirumas ir spalvinga kazokų išvaizda. Vaikai bėgdavo paskui jį, vadinami "Gospodin Major" ir juokaudami prašydavo šokolado, kurį Davies vis reguliariai išdalindavo.

Tarp vyresniųjų kazokų karininkų buvo daug svarstoma apie jų ateitį; Krasnov'as ir Škurov'as buvo parašę tuo reikalu raštą Britų Vyriausiajam Štabui, bet negavo jokio atsakymo. Kol kas nieko kito nebuvo galima daryti, kaip tik kalbėtis savo tarpe.

Kai maj. Davies jų klausė, ką jie pasirinktų, jei galėtų - būdavo įvairių pageidavimų, tačiau viename nutarime jie visi sutikdavo: jokių būdu negrįžti į Sovietų Sąjungą. Ne vien todėl, kad tai buvo valstybė, atsakiusi visų le galių ir moralių standartų, taip sunkiai įsivyravusių per šimtmečius Europoje, ir įvedusi barbariškumą, kokio nežinojo senasis pasaulis. Buvo dar ir tai, kad dėvėję vokiečių uniformas, jie buvo paženklinėti išdavikais. Stalinas tiems, kuriuos jis laikė išdavikais, buvo paskyręs tik vieną galimybę: mirtį; arba baisybes vergų stovyklose. Šalia to - dar klaidi kankinimų galimybė.

Iš pradžių maj. Davies buvo linkęs galvoti, kad kazokų baimė grįžti į Rusiją buvo gerokai perdėta. Jis buvo linkęs jų grįžimą lyginti su jo paties-welshman'o grįžimu gyventi Anglijoje. Toks suliginimas netrukus buvo rimtai suardytas, kai viena senyva kazokė, pasisakydama, kodėl ji bijotų grįžti, parodė savo ištiestas plaštakas: "Štai, ką jie man padarė". Pirštų nagai buvo išrauti iš šaknų.

Maj. Davies ramino kazokus. Jis netikėjo, kad jo vyriausybė būtų galėjusi imtis veiksmų, priešingų žmoniškumui. Visas jo išauklėjimas ir patyrimas jam sakė, kad padorūs žmonės, kaip ir Feldmaršalas Alexander, negalėtų duoti įsakymų, kurie iššauktų kazokų pasakojamas žiaurybes. Galų gale, Britanija įstojo karan, kad apgintų mažesnių tautų ir beginklių žmonių teises, ir laimėjęs metų negalėtų atsisakyti idealų, taip ligai ir kitiems gintų.

Dauguma kazokų jautėsi Davies žodžių sustiprinti. Tačiau, kai kurie, ypač buvę Sovietų piliečiais, pradėjo abejoti. Nė vienas Lienz'e - britas ar rusas - nežinojo apie slapta susitarimą, pasirašytą paskutinę dieną Yaltoje. Bet žinios pradėjo skliti apie daugelio Vlasov'o vyrų atidavimą Sovietams mėnesio pradžioje. Kiti žinojo

apie pakrautus belaisviais laivus, išsiųstus iš britų uostų nuo praeito spalio mėnesio. Ir vėl tos baimės daugumoje būdavo apraminamos tuo, kad kazokai, buvę britų alijantai, priklausė specialiai kategorijai; kad Feldmaršalas Alexander, žinomas humanistas ir buvęs kovotojas kartu su Baltąja Armija, atsižvelgs į jų prašymus; ir kad dauguma karininkų ir vyrų buvo senieji emigrantai, ir negalėtų būti "sugrąžinti" Sovietų vyriausybei, po kuria jie niekada nebuvo gyvenę.

Maj. Davies buvo nusistatęs savo pareigas atlikti gerai. Jis pritarė ir užgrybė kazokų mokyklą, bažnytinį patarnavimą, chorų tvarkymą. Gegužės 20 d. jis susiėkvietė stovyklos žurnalistas ir pasiūlė jiems pradėti leisti kazokų laikraštį, Lienz'e duotose jam patalpose. Dėkingi kazokai jam suruošė puikų jojikų /džigitų/ spektaklį. Sekmadieniais jie susirinkdavo aikštėn su kunigais, ir šiltame gegužyje aidėdavo ortodoksų liturginiai giedojimai su varpų skambėjimais po Drau slėnį.

Gegužės 15 d. atvyko Raudonojo Kryžiaus darbuotojai talkininkauti stovyklos aprūpinime maistu ir kitais reikmenimis.

Apie mėnesio vidurį britų kareiviai buvo paėmę kai kuriuos kazokų mėgiamuosius arklius. Kazokai buvo susijaudinę, bet netrukus turėjo progos pasisakyti apie tai maj. -generolui Arbutnott'ui, lankusiam gegužės 18 d. Lienz'ą ir jo stovyklą, ir kurio nurodymu kazokai ir kaukaziečiai buvo atvykę čia, į Drau slėnį.

Gen. Arbutnott'as aplankė stovyklą, barakus. Atrodė patenkintas tuo, ką matė - juokavo, domėjosi ypatingai kadedų mokykla. Pasakė keletą žodžių jaunuoliams apie jo viltis Rusijos ateičiai, pabandė jų maisto ir nurodė, kad būtų padidintos jiems maisto normos. Jis susitiko su vyresniais karininkais ir pasveikino juos už gerą stovykloje discipliną. Gen. Domanov'as mandagiai padėkojo, ir pasakui iškėlė rekvizuotų arklių reikalą. Staiga gen. Arbutnott'o tonas pasikeitė ir jis atsakė šiurkščiai: "Čia nėra kazokų arklių. Jie dabar priklauso Jo Didenybei Anglijos karaliui, kurio belaisviais yra kazokai".

Tai buvo pirmas kartas, kai kazokai išgirdo, jog jie pavadinti karo belaisviais, ir daugeliui pasirodė, kad įvyko nemalonus jų statuso pasikeitimas.

Tikrumoje, šiame išsireiškime dar nebuvo nieko grąsinančio. Kaip karo belaisviams, kazokams buvo pagal tarptautinius įstatymus, garantuojami reikšmingi nuostatai dėl apsiėjimo su jais nelaisvėje ir galutiniame iš jos paleidime.

Atamanas Domanov'as kreipėsi į savo globėją gen. Krasnov'ą. Senasis generolas sutiko, kad tai buvo neraimantis epizodas ir tuojau pat parašė antrą kreipimąsi į Feldmaršalą Alexander, prašydamas jį gelbėti kazokus. Ir į šį laišką nebuvo atsakyta.

Tad, nelauktas naujas įstatymas, kuris rodė besikeičiantį santykį su britais, sukėlė susirūpinimą. Anksti rytą gegužės 27 d., Rusty Davies pranešė kazokų savivaldybei, kad visi jų turimi ginklai privalo iki vidurdienio būti atiduoti. Čia reikia priminti, kad kazokų pasidavimo sąlygose gegužės mėn. 8 d. brigadierius Musson'as buvo leidęs kazokams pasilaikyti ginklų savigynai nuo vokiečių ar italų partizanų. Įsitačius stovykloje, ginklai nebuvo reikalingi; juos galėjo vartoti tikrai sargybiniai ir stovyklos policija. /bus daugiau/

Aleksandr ZINOVIEV

Sovietinė Tikrovė Naktinio Sargo Akimis

/2/
VALYTOJOS

Slėpiniausiasia asmenybe bet kokioje įstaigoje yra valytoja - Šluotienė, Mazgotienė, Kibirienė, ar kas nors panašus. Psichologinėje plotmėje tai padaras, kuris amžinai skundžiasi nelaiminga savo padėtimi. Visi laiko, kad jos stovi žemiausioje socialinės skalės pakopoje, nors, visai oficialiai, jų alga prašoka stambios daugumos jaunų technikų, mokytojų, žemesnio rango mokslo darbuotojų, bibliotekininkų, muziejų tarnautojų uždarbius. Vietinis komitetas reguliariai priskiria joms nemokamas keliones. Nemažiau reguliariai Valdyba duoda joms premijas. Tarnautojai reguliariai sumeta pinigų dovanoms. Savitarpio pagalbos kasa joms suteikia mažiausiai pora kartų į metus sumelę, kad įsigytų naujus dirbtinius dantis. Be to, Šluotienė dar dirba ir gretimose įstaigoje, kraunasi dvi algas ir naudojasi tomis pačiomis privilegijomis.

Per visą tą laiką dalį jos profesijos sudaro paskalų nešiojimas. Ji stovi eilutėje prie deficitinių skudurėlių bei knygų, kurias ji vėliau perleidžia kitiems už apvalainą sumutę. Ji išsirūpina sau "gadžetų" iš užsienio. Ji pirmoji gauna butą. Ir, reikia pripažinti, kad ji tų dalykų pilnai verta, nes dirba be perstojo dieną-naktį, parodydama nuostabų išradingumą ir viską, viską tobulai perprasdama. Be to, reikia pasakyti, kad Ibianske paprastų tarnautojų /į juos aš įskaitau ir direktorius/ yra tiek, kad vežimu vežk, tuo tarpu kai nėra savanorių dirbti valytojomis. Panirus į ibianskinės peklos pačias gelmes, Šluotienė tačiau sugeba išvengti jos poveikio ir išlaikyti alpias savo sielos savybes. Širdies gilumoje ji išlieka gera moterimi, pasiruošusia padėti kitiems. Dažnai ji ištraukia iš bėdos jaunus tarnautojus. Ji yra vienintelis asmeniu mūsų įstaigoje, iš kurio galima pasiskolinti ilgesniam laikui diktoką sumą pinigų. Ir be nuošimčių, labai prašom, ponai! Už nieką. Vien todėl, kad, žinodama, jog daro gerą darbą, ji jaučia malonumą. Namuose Mazgotienei paprastai neria kailį kokios nevēkša šūnelis, arba pasimetus dukrytė, arba ultra-moderniškai vaikiaičiai, pasibaudę avėti bateliais, kainuojančiais maždaug tiek, kiek močiutė gauna algos į mėnesį.

Valytojų skaičius katastrofiškai mažėja, nes Ibianske jauni žmonės to darbo nenori, o senėms mieliau nūdien

nieko neveikti ir gyventi iš niekingos pensijos nieko nedirbant. Šiuo metu Ibianske yra du kart mažiau valytojų, negu Ministerių, Sekretorių ir Prezidentų, kas yra neužginčijamu įrodymu, kaip teisinga yra pergalinga ibianizmo doktrina. Regimai valytojos kraustosi su savo "matėmėmis" į Valstybės vadovų kategoriją. Mazgotienė yra vienintelė įstaigos tarnautoja, kuri gali sau leisti visus /įskaitant ir Direktorių/ vadinti "Tu". Ji gali sau leisti sakyti net Ministeriui: "Viešpatie brangus, maklina čia bile kas! Pats neužmiršai užsidėti skrybėlės, o kojų nusiųlyti tai nepajėgi!"

Yra Ibianske populiarius anekdotas: vienas liūtas duoda kitam patarimų kaip maitintis Ibianske. "Reikia", -sako jis, - "ėsti ministrus, direktorius, prezidentus, profesorius, generolus ir t.t., bet jokių būdu nevalia ėti valytojų. Pirmųjų esą marių marios ir niekas jų nepasigės, tuo tarpu kai valytoja - tik viena".

Man vėl paskambino Sekretorė. Pasakė, kad jai nuobodu. Kad ji liūda. Kad ji viena. Aš atsakiau, kad mielai sudrumsčiau jos vienatvę, bet nelaimei, privalau budėti ir t.t. Paskui aš jai papasakojau porą anekdotų, toš rūšies, už kuriuos jų autoriai kitados galėjo būti sušaudyti po to, vėlesniame laikotarpyje - patekti į cypę, dar vėliau būti nubautais vietiniais, decentralizuotų organų ir pagaliau, dabartiname periode, būti uždarytais vėlei už grotų. Ji gardžiai pasijuokė ir savo ruožtu papasakojo man du tris riebius anekdotus, tokius, kokius pasakojasi sau vien OP EP /KGB/ darbuotojai, nes jiems tai galima. Aš jai patariau būti vis tik atsargesne taip sąmojuojant. Bet, pakabinęs ragelį, pasijutau kažkuo netikras. Išėjus Mazgotienei, kuri baigė darbą, aš nusprendžiau nusiūsti. Tada susapnavau, kad mane aplankė buvęs mano viršininkas I.V. A.N.S'e ir pasiūlė grįžti į mokslo darbuotojo postą; be to pažadėjo butą. Šiaubo pagautas, aš užkaukiau NE... ir atsibudau. Nauja, įprastinė diena buvo beuštanti įprastinėje ibianskinėje įstaigoje. Viešpatie Dieve! Ar galėjai Tu įsivaizduoti, kai tvėrei žmogų, kad jis, po ilgos ir sunkios istorijos, nusibaigs ibianskinėje įstaigoje savo kelio gale! O jei žinojai, kodėl Tu tai padarei?!

/Vertė L.D./

Alexandre Zinoviev. NOTES D'UN VEILLEUR DE NUIT /Zapiski nocnogo storaza/. Traduit du russe par Vladimir Berelowitch. Paris. Ed. l'Age d'Homme, 1979.

SEKSAS IR MES

Sekso padėtis Sovietų Sąjungoje nėra jau tokia bloga, žvelgiant iš praktikos taško. Mes esame išsprendę visai šauniai kopuliacijos problemą itin sunkiose metu ir butų sąlygose ir tai nežūrint, kad nėra padorus maisto, pakenčiamų aprėdėlių, kosmetikos gaminių ir kontracepcijos priemonių. Šioje plotmėje mes esame pasivare šimtą metų į priekį nuo Vakarų. Iš kitos pusės - teorijos srityje, mes velkamės šimtą metų į paskos. Pati aukščiausia pakopa, į kurią įsikorė sovietinė seksologija, tai patarimai vyrams plauti indus ir skalbti vystykus.

Vienas žymus sovietinis teoretikas šioje srityje, pabuvojęs studijų tikslais Vakaruose, parašė brošiūrą, kurioje jis rūgojo prieš sekso revoliuciją, įžiūrėdamas joje galutinį Vakarų sužlugimą. Jis tačiau pripažino, kad netikslu taip lyg niekur nieko atmesti moteriškų apatinukų pozityvų vaidmenį. "Literaturnaja Gazieta" iš pradžių jį švelniai sukritikavo. Paskui žurnalas "Komunist" jį sudirbo kaip reikiant už "nedavertinimą", "pervertinimą", "nuolaidas", "nekritišką požiūrį", "stoką budrumo" ir t.t. Ištusus metus mūsų teoretikas buvo "režimo auka". Disidentai bandė iškaulyti iš jo parašą po kaltinamuoju dokumentu, o užsienio žurnalistai taikėsi išgauti pasikalbėjimą. Bet jis tuos gundymus atlaikė, ir jam buvo vėl leista vykti į Vakarų. Šiuokart jis parsivežė krūvą intymų reikmenėlių savo meilužei ir pilną lagaminą kontracepcijos priemonių savo viršininkams. Jis sugebėjo išvengti tų pačių klaidų savo naujoje brošiūroje. Už tai jis nusiėpė aštrios kritikos "Literaturnaja Gazieta" už "pasenusias pažiūras" ir menkų priekaištėlių "Komuniste" už "kūrybingumo stoką". Po viso to jis galėjo grįžti kas mėnesį į Vakarų ir aprūpinti visokiausios rūšies seksiniais "gadžetais" augštus sovietinės inteligentijos avangardo pareigūnus.

Va šičia mes ir stovim sekso revoliucijos teorijos srityje. Iš kitos pusės - praktikos srityje, kartu su mes...

Aleksandr Zinoviev. Nous et l'Occident.

/Vertė L.D./

"NL" rugpjūčio 8 d. atkarpoje "Sovietinė Tikrovė Naktinio Sargo Akimis" įvyko korektūros klaida. Turėjo būti: "Jis pasirenka /ar teisingiau, jam parenka/ sekretores... krūtiningas ir apdovanotas neįtikėtinu kvailumu...."

Alsuoja Nemunu
Pilėnų kalnas,
alsuoja aidi
giris.
Žvalgėsi šviesūs
augaloti aisčiai,
žirgus savo kalbino.
Pilies sienas
aukštino,
pečiais rėmė,
dainoje garsino.
Giriom vilnijo
aidas,
aukštą dangų
skaidrino.
Bet kinto priešas
žvangantis
šaltu metalu.
Žirgai akim žvaigždėtom,
pilis ir šviesūs aisčiai
saulėlydžio žaron
nukrito,
sudegė saulė.
Alsuoja Nemunu
Pilėnų kalnas,
gilia tamsa alsuoja
giris.

PRIEŠ SUTEMSTANT

medžių viršūnių
spengime
kartojasi
saulė
pasineria
dangoraižio veide
du paskutiniai
tamsūs
debesys
nudažo vakarus
nutyla gatvių
užesys
krautuvėms užsitarant
lieka
tik miesto paukščių
klegesys
dieną atsisveikinant

ŠIO ŠIMTMEČIO GAMTOVAIZDIS

Pavėsingos moterys
vaikščioja kambariais,
šluosto dulkes nuo paveikslų.
Vaikstės erdvūs slėniai, kalvos
rėmuose netelpa. Vėšios valandos
audžiasi galerijų salėse.

Kėdėjų pilkėjantis sargas
tingiom akim užgauna sienose
veidus: mąstančius, liūdinčius,
šaltus. Nepažįstamus, užmirštus
veidus. Neatspėjamus.

Rimtis medžioose
saulei dusliai leidžiantis.
Krūmokšniai glaudžiasi
prie žemės. Čezėdamos supasi
ištytusios palmės
išlydėjusios paskutinius debesis.

Sudegęs Tea-room plūduriuoja
nesibaigiančioj, bebalsėj
dienoj. Ragauja vienišumą kėdės
paliktos viršų po lyjančiu
dangum. Balzganos, beveik
išnykstančios vėsuj tolumos.

Ir žmonės
Pašnabždomis. Apsidairydami.
Sustodami. Užpildo pamažu salę.
O Albertinos Rafaelis

išleidžia
savo ryškiaveidžius angelus
i Mėlynuosius kalnus pasimaudymui
žydrėjančiam šio šimtmečio
gamtovaizdyje.

AIDAS DAINOJ

Nėra aiškios ribos
šimtmečių eigoj,
nėra aprašymų,
tik aidas žodžioose
dainos,
gilūs šaltinių dangūs.

Žmogus kai medį
kalbino
giris apeidavo.
Kai medžiui guodėsi,
medį ramino.
Taip kalbas medžiai
ir augalai

tarpusavyje,
šviesiai žalsvi
daigai,
lapų-žolės meziniai.

trapus tekėjimas dainos
senos
sujungė-rišo,
nešė upėmis,
nešė per šimtmečius,
nešė šviesius ir tamsius
tonus.

NERYŠKIOS SPALVOS

plieniniai debesys
skandina
žalią spalvą

slopina
skambius akmenis
ir paukščių klegesį
suraustoj žemėj
nespėjusį
užaugt žolę
šaknis vėjo srovėj
skalauja

ką? Manai, kad nepabučiavo?"- reiškė visa jo išvaizda,
bet atsakymas buvo paprastas.

- Nejuokinkit, matot, kas pasidarė.
Iš viršutinės jo lūpos bėgo kraujas.
Iš kišenės išsiėmė rūkomo popieriaus, jis atsiplėšė
sklypelį ir prispaudė prie lūpos.

Juodu vėl išėjo į orą. Varnagiris atsisėdo ant
akmens, nusiskynė smilgą, vyniojo ją apie pirštą ir
kažin ką mąstė. Pagaliau atsikosėjo ir, susukinėta smilgą
mesdamas į vandenį, pasakė, kiek dienų Rūškiei teks
dirbti už trobelę.

- O šita... jūs pati... kuo čia versitės?
- Aš moku verpt ir aust, megzt ir siūt. Gal
reikės čia tokios?

- Kur čia, neatsimušit. O dabar prašau į mano
dvarą, - šyptelėjo jis. - Bent pieno atsigersit.
Takeliu Rūškiei ejo pirmą, o jis paskui.

"Matyt, iš turtingųjų, - jį dantys auksiniai. Iš
tolo suklelė atrodė su baltais žirniukais, o iš arti
- gėlės. Lyg ir balti dobiliukai, tik lapai ne dobilų. Ko
tik tie fabrikai neprasimano."

Ties vartais juos pasitiko rudas kudlotas šuva.
Amtelėjo du kartu, susigėdinęs nuleido uodegą ir lėtai
nuėjo sodo patvoriu.

Šuo buvo lėtas, kaip ir šeimnininkas.
Visi trobesiai seni, mediniai, dengti šiaudais,
tik gyvenamas namas skiedrom. Klėtis buvo su išpau-
stytom vėtrinėm. Jų viršūnėse buvo arklių galvos. Užver-
tę galvas, tie arkliai žiūrėjo į debesis. Išsiėpę, lyg
iš išgąščio, tarsi debesyse jie matytų kokią baisenybę.

Troboj piemenukas gaudė muses
- Bėk, atneši pieno iš šulinio.
Piemenukas ejo, lyg nenorėdamas - lėtai, lyg
tas rudas šuva sodo patvoriu.

- O kad taip mes pasirinktume aviečių? Gerai
su pienu, ar ne?

Sodas buvo senas, pilnas žolių, aviečių ir dilgėlių
patvory. Obelys pilnos vilkų. Tik kur ne kur koks obu-
liukas, lyg susigėdinęs raudonojoja. Takai praminti per
tankią žolę, į avietes prikrite nudžiūvusių medžių šakų.

"Viespatie, kiek čia darbo reikėtų ir kaip gražiai
čia viskas būtų galima padaryti".
Varnagiris pamatė, kad viešnia dairosi labai nu-
stebusi.

- Et, sena čia viskas. Neverta nė obelis baltinti,
nė vilkus įpauštyti, tik reikia laukti, iki viskas išdžiū.
Ir aviliai tušti. Tėvas mėgo bites, tėvuko tai visai buvo
galva pramušta, o aš jų bijau. Bičių, tai jau ne. O
ana, už to seno avilio pernai vasarą pagavau savo ber-
nuką su mergina bučiuojantis. Išvijau šelmį.

- Ar taip jau baisiai jis nusikalto? - šyptelėjo
Ruskiei.

- Ji, o ne jis.
- O išvyjot jį.
- Hm... Mat... Kol dar buvau neparagavęs, kartais
lyg ir pagalvodavau... O kad taip imčiau ir vėsciau
Kastulę. Graži buvo. Jau ką graži, tai graži.

"Viespatie, koks jis... O reikėtų čia tik smarkios
rankos".

Juodu pavalgė pieno su avietėm. Pavalgęs ir
padėjęs šaukštą, Varnagiris susimąstė. Jis žiūrėjo kažin
kur, turbūt į skujinę šluotą kampe ties krosnim.

- Tai mat, koks sodas kaip viskas čia... - atsidū-
sęs prašėko jis pagaliau. - Viskas sena, ir nieko gero
čia nesulauksi.

- O jūs veskit.
Varnagiris vėl susimąstė ir ranka parėmė galvą.
Lauke lėkė kranklys. Juodu nematė jo, tiktai girdėjo
balsą - krun, krun.

- Krun, krun! - pamėgdžiojo paukštį piemenukas.
- Avietėlė raudonavo tėvelio sodely. Kaip toj
dainoj, - po valandėlės susijuokė trumpu, apkapotu balsu
- Tai, sakot, ir megzti mokat, ir austi...

Rūškiei nieko neatsakė, tik žiūrėjo į savo ran-
kas.

- Tai tokios anokios, - pridėjo jis, žiūrėdamas
pro langą. - Ant Simno lyja. Lietaus verkiant reikia.
Sakot... Žinoma, vesti reikės. Ko reik, tai reik. Pažiūrė-
sim... O jūs rytoj ir atsikraustykit.

Aldona Vesčiūnaitė

AIDINČIOS UPĖS

AIDINČIOS UPĖS. Aldona Vesčiūnaitė. Poezija. 1985. Chi-
caga. 76 psl. Kietais drobės viršeliais. Knygos apipa-
vidalinimas Viktoro Simankevičiaus. Išleido Algimanto
Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Tiražas 500 egz. Kai-
na 7 dol.

Keturi knygos skyriai - DIENŲ SAULĖS, NIUANSAI,
NESUDRUMSTI EŽERAI ir LAIKO ERDVĖJE tapy-
biškai ir grakščiai perveda skaitytoją per subtiliai ir
aštriai pajuntamą išorinio ir vidinio pasaulio susilieti-
mo skambesį. Savo giliai išjausta žodžio ritmą ir origi-
nalų pristatymą autorė lengvai nuaudžia. b.

Vincas Ramonas

IŠ MIGLOTAS RYTAS

Tikėsit, ar netikėsit, o pernai Žievio bulius perplaukė
per šita ežerą. Visi galvijai per palias buvo nuvaryti
į aną ežero pusę, į pievas. Šunys žino, kas tam buliui
ilindo į galvą - perplaukė ir parėjo namo.

Moteriškė šyptelėjo. Kai ji šypsojosi, josios akys
irgi juokėsi.

"Kokios didelės josios akys! Ir kokios mėlynos",
galvojo Varnagiris. "Tas paršas Kielius ne viską pasakė.
Rugius, šita dar galėtų griebti! O kad ji... kad josios
akys, šita, kad... tai nesakė. Kvailys."

- Sakyt... Jūs jau žinot, ko aš atėjau. Ar bran-
giai paskaitysit?

- O kad jūs dar tik stogą matėt, - mėgino lyg
juokauti Varnagiris, imdamas iš kišenės raktą.

Durys rakinamos sušypė pelės balsu.

Asla juoda, plukto molio. Krosnis aprūkusi, o lubos
ties krosnim žibėte žibėjo nuo suodžių.

Moteriškė susiraukė, o Varnagiris pasikasė smilki-
nį.

-Rytoj šituos suodžius nuskutu ir viską išbaltinu.
Kalkių turiu.

- Tai kiek? Sakyt savo. Jeigu susitariam, tai
užporyt ir atsikraustau.

- Atsikraustyt, tai atsikraustyt. Kodėl neatsikraus-
tyt, jei trobelka tuščia. Bet, matot, pinigais aš neimsiu.
Taip tai jau ne. Reikės atidirbti. Žinoma, pinigais gerai,
bet kad tų darbininkų šiais laikais labai trūksta. Visi
tik į mokslius, visi tik į miestą. O užmiršau paklaust...
šita... Ar jūs viena?

- Turiu sūnų.
- Tai dar mažiukas.
- Šeštus eina.
- Našlė, matau.

- Tokia Dievo valia. Vyras mirė žiemą. Peršalo.
Aš nuo Sasnavos, Rūškiei, o į Patilčius atsikėliau
pavasarij.

- Tokia čia trobelka, tiek čia jums ir tų darbų
bus. Šieną pavartyt galėtumėt, ar ne? Daržus praravėt,
rugius griebt, ar ne?

- Galėsiu, kodėl.

- Šita... su tais rugiais... Tiek jau to... Susigrieb-
sim ir patys. Ką čia! Rugių griebt tai jau ne. Bus
irkitų darbų. Vyšniais nuskint. O vyšniais virt, ar mokat?

- Kur čia nemokėsi. Ogi jūsų žmona?

- Mano žmona? E, Rūškiei. Dar neužkrito už
kepurėlės geltonas rugių žiedelis. Ilga naktis be gaidžio,
šalti namai be moteriškos, tik aš dar nežinau, kurios
parapijos ji baltas drobes audžia.

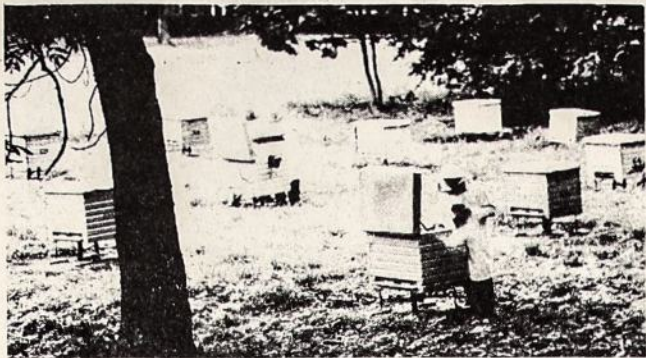
Rūškiei pažvelgė į Varnagirį labai atsidėjusi.
Aukštas, beveik iki pat lubų, apskrito veido, o smilki-
niuos keli žili plaukai. Veidas įdeges saule, o pilkos
akys ramios ir atviros. Net lyg ir bailios tos akys.
Kai tik susitinka su Rūškiei mėlynom ir drąsiom,
jos sumažėja ir slepiasi po blakstienais. Ant viršutinės
jo lūpos buvo šašas.

- Nežinot kurioj parapijoje... Taigi, taigi... - tęs-
dama, lyg ir dainuodama, kalbėjo Rūškiei. - O kuri
jūs taip pabučiavo, kad net lūpa trūko?

Varnagiris kilstelėjo galvą, lyg paglostytas žirgas.
Kaire ranka jis net įsiriėmė į šoną ir susijuokė. "O

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE)

Ukmergės rajone Taujėnų valstybinis veislinis bitynas, kuris augina Kaukazo kalnų pilkųjų bičių motinėles ūkininkams ir bitininkams mėgėjams.

DAUG PASKENDUOLIŲ

Liepos mėn. statistika rodo, kad Lietuvoje tą mėnesį nuskendo 41 žmogus, iš jų 14 vaikų.

Pagrindinės skendimo priežastys – nesutvarkytos mažesnės maudybos vietos, nemokėjimas plaukti, nepaisymas pagrindinių maudybos taisyklių. Dažna tačiau priežastis labai paprasta: besaikis alkoholio vartojimas. Neblaivūs skendo pensininkai, jaunuoliai, vyrai ir moterys, ir net paaugliai.

NAUJOS KNYGOS

● **AKMENS AMŽIUS LIETUVOJE.** R. Rimantienė. Vilnius. 1985. 343 psl. Tiražas 4.000 egz.

Supažindinama su svarbiausiais paminklais, radiniais ir kultūromis tarpe IO-11 tūkstančių metų prieš Kr./Knygos metrikeje rašoma "pr. m. e.", t. y. "prieš mūsų erą". Kas ta "mūsų" era? Jeigu lietuvis mokslininkas skaitys kitų pasaulio mokslininkų knygas, tai tokios "mūsų eros" nėra, o ras pr. Kr. – prieš Kristų, komandos narys Algirdas ar, jei norima – prieš krikščionybės atsiradimą.

MEDINGĖNAI

Medingėnus reikia skirti prie seniausių Žemaitijos vietų, pirmą kartą minimais 1253 m. Livonijos ordino ir Kuršo vyskupo žemių dalybos akte. Ilga Medingėnų istorija, bet bene sunkiausia buvo kai Medingėnus valdė Gurskiai. Jie buvo žiaurūs, baudžiaivos laikais samdydavę urėdus vokiečius. Toks vokiečių šliogeris mėgdavęs jodinėdamas po laukus mušti baudžiauninkus bizūna per galvą. Vienas baudžiauninkas neiškentęs, kai šliogeris jam kirtęs per galvą, tai jis išsitraukęs kardą ir nukirtęs urėdai galvą ir pabėgęs į Prūsiją. Dvare dar iki 1918 m. buvo baudžiauninkų kankinimo įrankių. Spaudos draudimo laikais Medingėnai garsėjo knygnešiais.

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO REFORMA

Prieš PIRMAJĄ KARĄ Lietuvoje buvo labai nenor – malūs žemės valdymo santykiai: apie pusė visos žemės buv. Kauno ir Vilniaus gub. ir beveik trečdalis buv. Suvalkų gubernijos priklausė dvarininkams.

ATGAVUS NEPRIKLAUSOMYBĘ, buvo nutarta padaryti žemės reformą. Ją vykdant, paimta į "Žemės Fondą" visos buv. valstybinės, majoratinės, privilegijuotai rusų laikais įgytos žemės ir dvarininkų žemės, paliekant jiems po 80 ha /neliečiama norma/ su atstatinamais trobesiais, inventoriumi ir kt. Vėliau ta norma buvo padidinta iki 150 ha. Už nusavinamas žemes buvo numatytas atlyginimas, kuris 1938 m. buvo baigiamas mokėti.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKIAIŠ Viena GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 273-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSU

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
JONUI R.: 337-8637

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES

PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR IŠMINTIES!

LIETUVIŠKOS DAINOS

Kultūringasis pasaulis sužinojo apie lietuvių liaudies poeziją, jos dainas, kaip tik iš Mažosios Lietuvos, kai P. Ruingis 1747 m. paskelbė tris pirmuosius pilnus lietuviškų dainų tekstus. Tačiau tautosakos rinkėjų būta ir anksčiau. Be pėdsakų dingio Jono Šulco /1684-1710/ užrašytos dainos. Stambų patarlių rinkinį buvo sudaręs Jokūbas Perkūnas jaunesnysis /1665-1711/, apie tai mini Moerlinas 1706 m., bet nėra žinios, kas su tuo rinkiniu atsitiko.

Pirmuoju dainų rinkėju renka laikyti Ad. Frd. Schimelpfennigą /1699-1763/, kurio užrašymai nežuvo, bet vėliau buvo panaudoti Rėzos.

"Mažoji Lietuva"

Liudvikas Gediminas Martynas RĖZA /1776-1840/ – evangelikų teologijos profesorius, leidėjas lietuviškojo Šv. Rašto, Donelaičio "Metų", lietuvių liaudies dainų rinkėjas ir tyrinėtojas, poetas ir vertėjas. Buvo gimęs lietuvių žvejų šeimoje. Labai gabus, įsigijo teologijos ir filosofijos doktoratus Karaliaučiaus Universitete.

NAUJA DIENA

/Atsiminimai iš Mokinių Gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje/.

Pr. ENSKAITIS

Aštriosios Kirsnos Žemės ūkio mokykla.

1. Klėtėlė kvėpėjo ajerais. Ant suolelio buvo sukrauti kepalai šviežios duonos, keptos ant ajerų lapų. Čia buvo sudėti ir kiti rakandai: kubilai, statinės, geldos. Čia stovėjo ir skrynios, kuriose buvo laikomi smulkiai sumalti miltai – pyragams. Tačiau, nežinint, kad patalpa buvo pripildyta įvairiais rakandais ir produktais, joje atsirado kamputis, atitvertas kartono ir audklo gabalais. Čia stovėjo stalas, apkrautas išardytomis ir klįjuojamomis knygomis. Lentynėlėje buvo sukrautos kitos knygos – maldaknygės ir pasiskaitymai.

Tai Tomo Knygriškyla. Prie stalo sėdėjo patys knygrišys – aštuoniolikos metų vaikinai. Jis lopė knygos lapus.

– Knygos jau labai sudėvėtos – per lapų sulenkimus visai suplyšę. Reikia dėti popieriaus juostelę, – kalbėjo Tomas.

Jo klausėsi berniukas, sėdintis prie pat durų. Buvo šilta diena, ir durys buvo atviros.

– Nuobodus darbas, – atsakė užkalbintasis, – aš taip negalėčiau.

– Ką tu kalbi, Broniau, tai įdomu. Žiūrėk, štai "Aukso Altorius" – maldaknygė, spausdinta Tilžėje ir slapta per sieną įnešta. Gal mūsų švedas, žinai, tas barzdyla mūsų sekretorius, buvęs knygnešys jau globojo ir slėpė nuo žandarų. Ji galėtų daug papasakoti, tik reikia mums mokėti ją suprasti, – kalbėjo Tomas, ir kiek palaukęs, tęsė: – Jos laukia eilės įrišti. Jas visas aš perskaičiau.

– Ir aš myliu knygas. Skaitau, ką tik sugriebdamas. Gandydamas gyvulių pas Kilčių, aš taip įsigilindavau į skaitymą, kad nepajausdavau kaip gyvuliai suėdavo į javus ar daržus. Na, ir atsimindavau už tai!

– O kas iš to? – susimąstęs kalbėjo berniukas, Tomo pavadintas Broniumi, – kas iš mano tokio skaitymo? Kas iš tavo skaitymo? Mudviem reikia mokslo, tikro mokslo šviesos. Ot, ko mudviem reikia!

– Ir aš trokštu mokslo. Tu manai aš noriu visą savo gyvenimą lopyti tas suplyšusias knygas? Ne, ir dar kartą ne! Bet kaip iš to išbristi? Žinai, mano tėvai neturtingi, iš ko mane leis į mokslo?

– Aš ir atėjau pas tave pasikalbėti šiuo reikalu. Girdėjau Aštriosios Kirsnos Žemės ūkio mokyklą priima mokinius, kurie vasaros metu sutinka atidirbti dvarui už bendrabutį ir maistą. Gal ir mudviem ten pamėginti?

– Girdėjau ir aš apie tai. Nors žemės ūkis ir nėra man prie širdies, bet vis tik mokslas...

– Gal tu galėtum, Tomai, ten nuvažiuoti? Tu prie pinigų – gauni už aptaisomas knygas, o aš neturiu nė cento.

– Gal ir galėčiau...

– Tai ir važiuok. Ilgai neatidėliok, nes vėliau gali per daug prisirašyti ir mudvieju nepriims, – gundė Bronius.

– Gerai. Pirmadienį manau būti Pilviškiuose, nes reikia įrišti medžiagos, tai tuo pačiu galėsiu pavažiuoti ir iki Aštriosios Kirsnos.

Broniui išėjus, Tomas susimąstė. Štai, jau keli metai jis užsiima knygrišyba. Tik truputį pasimokęs Naujo miestyje pas Leveckį šio amato, jis įgudo ir jau neblogo įriša. Per jo rankas jau perėjo daug knygų. Pavasarininkų knygynėlis, mokytojų, policijos, kunigų. Šiaip iš žmonių, žinoma, daugiausiai maldaknygės. Darbo yra, bet kas iš to? Pragyvenimą knygrišyba sunkiai užsidirbtų. Kol broliai jauni – vis ūkyje išsilauko ir duonos gana, bet vėliau ūkelis – dešimtukas margų žemės – turėtų pereiti tik į vienas rankas. O jam tada kur eiti? Jį visą laiką vilioja mokslo akiračiai. Su pavydu jis žiūri į kiekvieną gimnazistą, parvykusį vasaros atostogų.

– O gal, pasimokius šioje Žemės ūkio mokykloje, atsidaryti platesnis kelias į mokslą? – sprendė Tomas.

– Šeštakai! – sušuko traukinio palydovas, įvažiuojantis į mažą stotelę.

Tomui nereikėjo nė sakyti, jis jau anksčiau buvo pastebėjęs stoties užrašą. Jis greit išlipo iš traukinio, kur-

KREIVI VEIDRODŽIAI

Reportėrė: Kodėl prisipirkote tiek daug? Piliėtis: Kad galėčiau lengviau pergyventi naujas reformas!

ŽEMAIČIŲ KALBOS

Karštą vasaros dieną tėvas ir sūnus, jau suaugęs, bet nebylys, kirtu rugius. Galų gale tėvas sustojo, nusišluostė prakaitą, pasiėmė užboną sulos ir užsivertęs pradėjo gerti. Staiga girdi sūnų prakalbantį:

– Ir mon palik!

– Stebuklas! – sušuko tėvas, vos nepaleidęs užbono iš rankų. – Ta kap vaikel, tiek metų tylėjai, vo dabar stai-ga prakalbiejai?!

– Nebova reikala – atsakė.

KAS KAM RŪPI

Washingtono vienu kūčių išvakarėse vietinė radijo stotis paskambino Britanijos ambasadoriui ir paklausė:

– Ko norėtumėte šioms Kalėdoms?

Kitą dieną ambasadorius išgirdo pranešėją kalbant:

– Mes apklausinėjome ambasadorius, ko jie norėtų Kalėdoms. Prancūzijos ambasadorius pasakė: "Visa rimtinti trokščiau, kad ateinantieji metai būtų taikos pasaulyje metai". Rusų ambasadorius reiškė viltį, kad kiti metai būtų teisingumo visiems žmonėms metai. Vokiečių ambasadorius reiškė norą, kad pasaulyje būtų lygiau paskirstoma išteklių.

O britų ambasadorius pasakė: "Aš norėčiau gauti dėžę kristalizuotų cukruje vaisių".

ris labai trumpai stabtelėjęs, nuriedėjo toliau – link Kirsnos.

Nors Tomas ir žinojo, kad reikia eiti į pietus, ir čia tebuvo tik vienas kelias, bet jis dėl atsargumo, sutiktą moterėlę užklausė:

– Tetulyte, ar aš gerai einu į Aštriąją Kirsną?

– Taip, vaikinė, labai gerai. Eik tik tiesiai, ir už šešių kilometrų rasi tą vietą,

Tomas išvažiavo labai anksti, nes norėjo dar šiandien sugrįžti namo. O gal dar suspės užsukti ir į Pilviškius, nusipirkti kalenkoros knygų viršeliams?

Kelio pakraščiai buvo apaugę medžiais. Vienur kitur miškelis, toliau kalneliai. Gamtovaizdis gražus ir skirtingas nuo Zanavykijos.

Praėjus gerą pusvalandį pasimatė dideli pastatai, apaugę medžiais. Tomą pasitiko gandrų, klegėdamas savo lizde.

Įėjo į dvaro kiemą. Dairėsi ar nepamatys žmogaus. Nesimatė, nes visi dirbo laukuose. Staiga iš vieno pastato išėjo viduramžis žmogus, pilku švarku apsirengęs.

– Atsiprašau ponas, kur aš galėčiau pamatyti Žemės ūkio mokyklos vedėją?

– O kam tau reikia mokyklos vedėjo? – klausimu atsakė užklaustasis.

Vaikinas ėmė pasakoti, kad jis nori mokytis, bet neturįs pinigų. Girdėjęs, kad čia, dvare priima mokinius, kurie už pragyvenimą gali vasaros metu atidirbti ūkyje.

– Taip, mes priimame. Reikia dirbti visokius ūkio darbus. Už išdirbtą valandą mokame po 30 centų, tačiau pinigus pervedame į mokyklos valgyklą. Valgykloje mėnesiui maistas kainuoja apie 25 litus. O iš kur pats būsi?

– Aš iš Griškabūdžio. Tomas Pinkus. Su manim norėtų atvažiuoti ir Bronius Labūnaitis.

– Gerai. Galite atvažiuoti. Atsivežkite patalynę ir darbo drabužius.

Tomas padėkojo ir jau norėjo eiti, kai sumojo, kad šis ponas gal iš jo tik pasijuokė, todėl jis paklausė:

– Su kuo aš turėjau garbės kalbėti?

– Esu agronomas Kriaučiūnas, Aštriosios Kirsnos savininkas.

Vaikinas prisiminė, kad tokia pavardė yra Žemės ūkio Ministeris. Jis pasakė:

– Tai būsite Žemės ūkio Ministeris?

– Taip.

/bus daugiau/

Taupyk ir skolinis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8 1/4 % už 90 dienų term. indel.	už asm. paskolas nuo 11 %
8 1/2 % už 6 mėn. term. indelius	už nekilnojamo turto paskol.
9 % už 1 metų term. indelius	(mortgages):
9 1/2 % už 2 metų term. indel.	su nekeičiamu nuošimčiu
9 3/4 % už 3 metų term. indelius	1 metų 10 1/2 %
9 % už pensijų planą	2 metų 11 %
9 % už namų planą	3 metų 11 1/2 %
7 1/2 % už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
7 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuošimčiu
6 % už čekių s-tas (deu.)	1, 2 ar 3 metų. 9 3/4 %
	(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 44 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgidius iki 75 % ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sontoaupe dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju a. draustos iki \$10,000. Nemokamas čekiu ir sąskaitu patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgidičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v. iki 1 v.p.p. (Lietuvos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • TELEFONAI: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 27 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų term. indelius .. 8 1/4 %
Antradieniais 10-3	180-185 d. term. ind. 8 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta	Term. ind. 1 metų 9 %
Ketvirtadieniais 10-8	Term. ind. 2 metų 9 1/2 %
Penktadieniais 10-8	Term. ind. 3 metų 9 3/4 %
Šeštadieniais 9-1	Pensijų s-ta 9 %
Sekmadieniais 9-12:30	Spec. taup. s-ta 7 1/2 %
DUODA PASKOLAS:	Taupomųjų s-ta 7 %
Asmenines nuo 11 1/2 %	Depozitų-čekių s-ta 6 %
Mortgidičius nuo .. 9 1/4 %-11 1/2 %	

ANAPILYJE skyrus veikla sekma: 9:30 v. r. 1 p.p.
Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgidičius iki \$100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal sontoaupe dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame piniginės perlaidos (money order) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

DAR VIENA KNYGA

Šiuo metu knygoms leisti turime visur neblogas sąlygas: yra lėšų, yra ir priemonių. Poleidybinė problema yra-skaitytojų siaurėjimas. Priekaištų, kad bijome reklamamos, gana dažnai galima išgirsti. Užtat tegu būna leista šia proga pareikšti keletą žodžių apie naujausią kun. B. Pacevičiaus knygą, pavadintą "Pasilik su mumis". Tai ketvirtoji jo parašyta ir išleista knyga, jam gyvenant Toronte.

Autorius ne sykį yra išsitaręs, kad knygos esą geresnis pomirtinis palikimas, negu kokios skolos. Tokiu palikimu besirūpindamas, matyt rašė ir šią, š. m. birželio mėn. pasirodžiusią knygą. Ji religinio turinio, 268 psl., romano formato. Gausiai iliustruota piešiniais ir nuotraukomis. Sudaryta iš trijų dalių, gana skirtingų, bet visų jungtų šv. Mergelės Marija, apie kurios

apsireiškimus Guadalupėje, Meksikoje ir pačius vėliausius Jugoslavijoje, Medjugorje smulkiai pasakojama, pasinaudojus tuo reikalu išleista literatūra.

Galima sakyti, kad pirmoji knygos dalis skirta tam tikrai nuotakai sukelti, nes joje daug skambių teigimų ir motiniškų paraginimų. Knyga baigiama pasakojimu apie apaštalių paniką Kristaus kančios, prisikėlimo ir pasirodymo laikotarpiais.

Naujovė knygoje - kai kuriuos bendrinis daiktavardžius, būdvardžius ir netgi įvardžius rašyti didžiosiomis raidėmis. Reikia manyti, kad autorius šiais "klaidin-gai" parašytais žodžiais nori giliau įprasinti kai kurias situacijas, vaizdus ar asmenų ypatybes.

Knyga gaunama pas autorį: Rev. B. Pacevičius, 1011 College St., TORONTO, Ont. M6H 1A8. Sk.

ŽMOGAUS TEISĖS PAVOJUJE

Karštą liepos mėn. 19 d., penktadienį, 7:30 val. v. Toronto Lietuvių Namuose įvyko įdomus ir aktualus pranešimas apie Pabaltijo pavergtų valstybių gyventojų persekiojimą ir jų paprasčiausių Žmogaus Teisių pa-neigimą.

Minim vakarą-praneši-mą surengė Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komitetas. Pranešimui padaryti buvo pakviestas "Baltic American Freedom League" organizacijos atstovas Jonas Matulionis iš Los Angeles. Pranešimą išklau-syti susirinko virš 100 tau-tiečių.

Baltų Lygos atstovą Joną Matulionį pristatė Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komiteto pirmininkė dr. M. Uleckienė.

Pranešimas lietė Baltų Lygos sėkmingą veiklą ir ateities planus kovoję dėl Pabaltijo tautų laisvės. Antroje

dalyje pranešimo, pavadinto "Karo nusikaltėlių jieškotojai". Pranešėjai pareiškė, kad tas pavojus greitai laiku prasidėsias ir Kanadoje.

Nors Kanadoje teisinė sistema yra skirtinga nuo JAV, bet visas sistemas galima ap-eiti ir pakeisti, bei jas pri-taikyti pagal reikala, ypač jeigu vyriausybė yra spau-džiama įtakingų grupių.

Kanadoje nuo 1985 m. anks-tyvo pavasario vyriausybė įsteigė karo nusikaltėliams ištirti komisiją, vadovauja-mą Jules Deschenes. Kom-i-sijos tikslas iki šių metų pa-baigos paruošti vyriausybei pasiūlymus, kaip ji turi spręsti nusikaltėlių, jeigu tokių yra Kanadoje, klausim-ą.

Pavergtų tautų Kanados gyventojai susirūpinę, kad Kanadoje nebūtų pamėgdžio-jama JAV OSI įstaigos ne-garbinga veikla, bendradar-biavimas su Sovietų Sąjun-gos KGB pristatytais "liudi-ninkų parodomais", įsteigę Pavergtų Tautų Komitetą.

Iš kairės: dr. M. ULECKIENE, Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komiteto pirmininkė; Jonas MATULIONIS - pranešėjas iš Los Angeles. Nuotr. Stepo Varankos

Minimas Komitetas su tei-sėjos Deschenes sutikimu, iš-savo pusės ruošia pasiūly-mus bei rekomendacijas, kaip turėtų tuo atveju elgtis Kanados saugumo organai, y-pač teismai, nepažeidžiami Žmogaus Teisių. Svarbiau-sia, kad kaltinamajam būtų skiriami valdžios advokatai, nes tokia teisė priklauso pa-gal Kanados įstatymus.

Rytų Europiečių ar Pa-
vergtų Tautų Komitetas pri-pažįsta, kad tikrieji karo nu-sikaltėliai, žmonių žudikai,

būtų traukiami teismo atsa-komybėn, laikantis Kanados teismų procedūros. Žmo-gaus Teisių respektavimas -tai pagrindinis ir svarbiau-sias konstitucijos punktas.

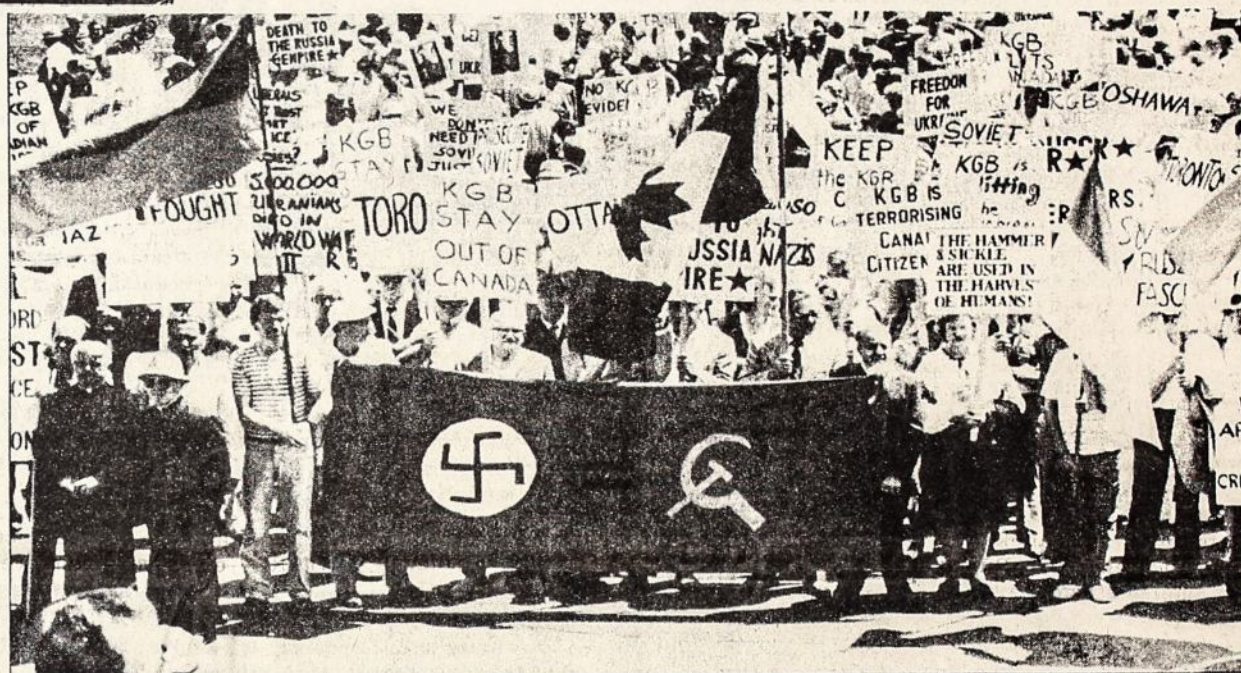
Toje Komisijoje dalyvauja ir lietuvių atstovai. Supran-tama, kad be finansinės pa-galbos joks komitetas ne or-ganizacija negali veikti.

Visi tautiečiai yra prašo-mi šios Komisijos darbus paremti savo aukomis. Tam tikslui "Paramoje" yra ati-daryta sąskaita Nr. 5924.

Stepas Varanka

Ottawa

UKRAINIEČIAI IR DESCHENES KOMISIJA

500 ukrainiečių demonstravo Ottawoje prie Parlamento rūmų prieš Deschenes Komisiją, tyrinėjanti karo nusikaltėlių klausimą Kanadoje. Ukrainiečiai skaito, kad Komisija nesilaiko bešališkumo ukrainiečių atžvilgiu.

Daugiau kaip 500 de-monstrantų 1985. VII. 20 d., Ottawoje prie Parlamento rūmų kaltino Deschenes Kom-i-siją, tyrinėjantią karo nacių nusikaltėlius, kad ji juodina 700.000 Kanados ukrainiečių.

Markjan Dzerowycz pa-reiškė, kad "reikia sustab-dyti spaudoje, radijuje ir televizijoje vykstančius ap-kaltinimus ir nuteisimus dar prieš įvykstant teismui, at-skirų grupių apšmeižimus ir piktos neapykantos skleidim-ą. Kitaip šio krašto taip vertingos laisvės ir daugia-kultūrė tolerancija bus neat-saukiamai prarasti".

Kanados ukrainiečių bend-ruomenė jau daugiau kaip mėnesis yra susijaudinusi, kad Deschenes Komisija ga-li priimti Sovietų liudijimus, tyrinėjama kai kurių rytų europiečių, dabar gyvenančių Kanadoje, karo laikų doku-mentus.

Komisija dabar tikrina ka-ro nusikaltimais kaltinamus 660 Kanados gyventojus, bet kol kas nėra nutarusi, ar priimti Sovietų liudijimus.

John Nowosad, Kanados Ukrainiečių Komiteto pirmi-ninkas, įspėjo, kad "Sovietų disinformacija, propaganda ir neapykantos literatūra ga-li būti panaudota teršti uk-rainiečių gerą vardą".

Mes esame susirūpinę, kad Kanados įstaigos gali bendradarbiauti su Sovietų vyriausybe prieš Kanados piliečius, kuriems pasisekė pabėgti iš komunistinio re-žimo. Tai/ bendradarbiavi-mas/ tiek pat biau-ras, kaip bendradarbiauti su naciais prieš žydus."

Ontario provincijos par-lamento narys Yuri Shymko kritikavo federalinę valdžią už neatsiuntimą savo atstovo į demonstracijas.

Jis pareiškė, kad Komisi-ja ignoruoja karo nusikalti-mus, įvykdytus tūkstančių vokiečių, rusų ir italų. "Di-džiausia ironija, kad tik Rytų Europos kraštų gyven-tojai, neturintieji savo suve-reninių valstybių, yra pada-ryti "atpirkimo ožiais" ir tik į juos Tyrimų Komisija kreipia visą dėmesį.

Toronto Universiteto pro-fesorius L.Y. Luciuk nurodė, kad iš 11.000 ukrainiečių, 1943 m. paimtų į nacių armi-ją, 1944 m. 8.000 žuvo ko-vose su Sovietais. Daugelis likusiųjų prisijungė prie partizaninių grupių, kovojan-čių su vokiečių ir rusų oku-pacinėmis kariuomenėmis.

Jis pareiškė, kad Sovietų patiekta medžiaga turėtų bū-ti tikrinama tokiu pat būdu, kaip kad tai daroma Vaka-ruose, bet Sovietai neleidžia tikrinti jų informacijos."

/Vertimas iš Ottawos dien-raščio "The Citizen" straips-nio parašyto Bert Hill, 1985. VII. 22 d./

OSI PRALAIMĖJO LATVIO BYLA

Americans for Due Pro-cess praneša, kad gegužės mėn. 31 d. laimėta latvio El-mars Sprogis apeliacija dėl JAV pilietybės atėmimo. Jo teismas buvo įvykęs New Yorke 1983 m. spalio mėne-sį ir laimėjo kaltinamasis: jo pilietybė nebuvo atimta. OSI apeliavo ir dabar pra-laimėjo.

OSI pareigūnai paskelbė, jog jie prašys Aukštesniojo teismo atvesti apeliacinio teigėjo sprendimą.

Elm. Sprogio byla tuo ypa-tinga, kad jis, įvažiuodamas į Ameriką, atvirai pasisakė, kad Latvijoje jis buvęs vie-tinės policijos viršininkas. Jo gynybai vadovauja adv. Ivars Berziņš.

• "PARAMA" paskyrė aukų: Lituanistikos Katedrai - \$1.000; "ALKOS" Muzie-jui - \$100; šalpos organizacijai "LABDARA" Vokietijo-je - 250 DM; LK Mokslo A-kademijai Romoje - \$100; lietuvių teisių gynybai - \$2.000.

"Parama" primena, kad ryšium su nauju biudžetu RHOSP indėliai turi būti išimti iki š. m. gruodžio 31 d. bet kokiam tikslui.

chicago

Antanas Jankauskas

• Antanas JANKAUSKAS per 4 m. baigęs Maris Aukštes-niją Mokyklą visą laiką bu-vo garbės sąrašuose. Iš 596 studentų laimėjo II-ą vietą Illinois technikos braižyto-jų kompeticijoje. Pasizymė-jo sporte ir fotografavime.

/nukelta iš 7 psl. /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK, LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENI IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE: 487-5591

Birutė Grigaitytė - Spudienė

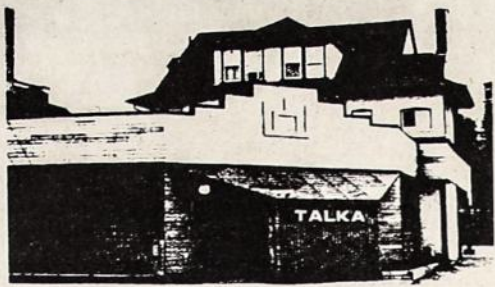
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Istaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santautos 6 1/4 %
kasd. palūkan. už sant. 5 1/4 %
term. indėlius 1 m. 9 1/4 %
term. indėlius 3 m. 10 %
reg. pensijų fondo 7 1/4 %
90 dienų indėlius 8 1/4 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 1/4 %
DARVO VALANDOS pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v. r. iki 12 val. r.

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmeninės paskolos 12 %
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santautų dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų drauda iki \$ 10.000.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

sudbury

• STANKUTĖ Diana, baigusi Lockerby Composite gimnaziją Sudbury, pradės studijas Toronto Universitete.

Pasaulinė nikelio bendrovė INCO paskyrė jai stipendiją. Ši stipendija skiriama tik labai gabiems mokiniams ir tik INCO darbininkų vaikams. Diana taip pat gavo INCO premiją už baigimą gimnazijos aukščiausiais pažymiais, pirmąją mokinę. Dar gavo premijas už matematiką, mokslus/"Science"/ ir medali visų Sudbury gimnazijų prancūzų kalbos konkurse.

Diana yra veikli lietuvių jaunimo tautinėje veikloje, muzikali, groja smuiku, gitara, taip pat gabi ir sporte.

• STANKUTĖ Joana, baigusi Lockerby Composite gimnaziją Sudbury, pradės studijas Guelph Universitete "Applied Science" srityje — "Food Science".

Joana yra gera sportininkė, buvo atžymėta medaliu kaip geriausia gimnazijos sportininkė. Šiurės Ontario gimnazijų bėgimo rungtynėse yra daug kartų laimėjusi pirmas ir antras vietas.

Joana yra pasižymėjusi lietuvių jaunimo tautinėje veikloje, muzikali — groja smuiku ir gitara. Joana ir jos sesutės — Diana, Teresė, Vida anksčiau buvo sudariusios muzikinę grupę "Keturių Sesutės" ir daugelyje lietuviškųjų kolonijų Amerikoje ir Kanadoje atlikusios lietuvių liaudies ir įvairių kompozitorių kūrinius tautiniuose ir organizacijų minėjimuose.

Jų tėvai — Birutė ir Justas STANKAI yra veiklūs Lietuvių Bendruomenėje ir lietuviškose organizacijose. Pagarba jiems, užauginusiems 4 gražias, gabias ir tautiniais veiklias dukras. Sėkmės veiklioms lietuvaiteis.

J. K r u č a s

• "MAIRONIO" Šaulių Kuopa š.m. rugsėjo mėn. 28 d. švenčia dešimties metų veiklos sukaktį. Nors per tą laiką "Maironio" Kuopos šaulių skaičius yra sumažėjęs, bet dar jaučiasi tvirti.

Dešimtmečio minėjimas bus pakeisti Kanados "Vilniaus" Šaulių Rinktinės kuopų atstovai, svečiai ir visuomenės dalyvauti dešimtmečio minėjime.

• Antanas ir Sofija JUOZA — PAVIČIAI š.m. rugpjūčio mėn. 12 d. išvyko dviem savaitėms į Lietuvą.

• GRIS KONIENĖ Liucija išvyksta ir apsigyvens Toronte, kur nusipirko namus. Ten gyvena ir jos dukterė Zita Griškonytė.

• GRIGUTYTĖ Birutė iš Suvalkų Trikampio atvyko į Kanadą trims mėnesiams. Daugumoje laiką praleis pas tetą Birutę ir Justą Stankus ir aplankys Kanadoje gyvenančius kitus gimines ir pažįstamus.

• BARISAITĖ Emilija atvyko iš Windsor'o ir pradėjo tarnybą Sudbury General ligoninėje kaip maisto — dietos specialistė. Lietuviai jos atvykimu džiaugiasi ir tikisi, kad ji įsijungs į tautinę veiklą.

J. Kr.

Staigiai mirus

A + A

JADVYGAI AMBROZAITIENEI,

jos vyrui muz. Aleksandriui AMBROZAIČIUI, sūnui dr. KAZIMIERUI ir jo ŠEIMAI didžioje skausmo ir liūdesio valandoje reiškiamą gilią užuojautą —

Antanas ir Maxine SIBIČIAI
Genovaitė SIBITIENĖ
Alfredas ir Dalia PUSARAUSKAI

A + A

JADVYGAI AMBROZAITIENEI

netikėtai mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą muz. Aleksandrą AMBROZAITI ir sūnų dr. KAZIMIERĄ su šeima —

Zina ir Albinas URBONAI,
Montreal

florida

• PA MINĖJO BIRŽELIO TRĖMIMUS St. Petersburgie lietuvių kolonijoje pamaldomis š.v. Vardo bažnyčioje Gulfporte. Pamaldas atnšavo 4 kunigai, pamokslą sakė kun. V. Zakaras. Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

Po pietų, Lietuvių Klubo Klubas p-kas K. Jurgėla pakvietė vadovauti minėjimo programai A. Karnienę. Įdomu buvo, kad vietoje paskaitos, inž. M. Krasauskas vaizdžiai paskaitė atsiminimus iš pokarinių įvykių Lietuvoje ir 1949 metais vykusį trėmimą į Sibirą bei jame pergyvenimus. Tai jaunios mergaitės šurpių dienų prisiminimai.

A. Karnius pateikė statistiką skaičiais, iš kurios matėsi, kad rusiškasis sovietų holokaustas Lietuvai kainavo daugiau kaip 10% Lietuvos gyventojų.

Deklamavo S. Vaškys 2 eilėraščius ir Klubas Choras, vad. muz. P. Armono, gražiai atliko 4 dainas.

Pabaigoje publika kartu su choru padainavo "Leiskit Tėvyne". Minėjimas buvo neišstėtas ir gerai suorganizuotas.

• BIRŽELIO 12 d., Lietuvių Klubas pakvietė, atliko gražią programą Chicago's Tautinių Šokių Ansamblis "Grandis". Ansamblis įkurtas 1963 m. Irenos Smieliausienės, kuri ir toliau vadovauja. Per šio Ansamblio eiles iki dabar perėjo 750 jaunuolių, 18 porų sukūrė šeimas.

• Dr. PUSARAUSKAS Audrius ir jo žmona Linda susilaukė pirmagimio sūnaus. Šeima gyvena Anglijoje. Audrius gimė ir augo Montrealyje.

• ADOMONIAI, Jonas ir J. — nina ruošiasi atostogoms Europoje. Iš Londono skris į Graikiją.

• VERBYLAITĖ Audronė priimta į McGill Universitetą, kur studijuos inžineriją. Ji baigė Marianopolis CEGEP'ą, kur bendruodama, taip pat domėjosi teatru, muzika ir t.t.

Nuo vaikystės visą laiką priklausė Montrelio "Gintaro" Ansamblui; baigė ir Montrelio Lituanistinę šeštadieninę Mokyklą.

• LIETUVIŲ KLUBAS paskyrė "Draugo" dienraščiui, šiemet mininčiam 75 metų sukaktį, \$ 75.

• J. TAORAS apsiėmė atlikti labai svarbų darbą. Dugelis nepasirūpina iš anksto per gyvenimą sukauptų turimų lietuviškų vertybių likimu ir, susirgus ar mirus, tie dalykai dažnai žūna. Tad jis nori surinkti knygas, fotografijas, įvairias korteles ir visa, kas liečia lietuvių ir lietuviškumą. Jeigu tokių daiktų būtų palikta be apsaugos prašo pranešti tel. /813/360-4851, J. Taorui. Viskas bus paimta, susirišta su lietuviškomis institucijomis bei archyvais ir perduota jų apsaugai.

J. Taoro adresas: 3675 Belle Vista Drive E., St. Petersburg Beach.
• LIETUVIŲ KLUBO visuotinis narių SUSIRINKIMAS įvyks RUGSĖJO MĖN. 21 d., šeštadienį, 2 val. p.p. Klubas Salėje. Visi nariai kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti, nes reikės aptarti daug Klubo reikalų.

• LIEPOS 28 d., Klubas LB St. Petersburgo iniciatyva suorganizavo DARIAUS — GIRENO paminėjimą ir pietus su meniška dalimi. Abu renginiai labai gerai pavyko.

• "ŽIBINTAS" — St. Petersburgo vaidintojų grupė vaidins A. Rūko komediją "Bubulis ir Dundulis" Miami Lietuvių Klube GRUODŽIO mėnesį ir Chicagoje, Jaunimo Centre 1986 m. SAUSIO mėn. 26 d.

• Juozas GRAŽYS, a. a. Kazimiero JANULIONIO atminimui, paaukojo "NL" \$20. Nuosirdžiai dėkojame. "NL".

• AMBRAZAS Charlis paremdamas "NL", paaukojo \$30. Nuosirdžiai dėkojame. "NL".

• Juozas ŠIAUČIULIS, Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje pirmininkas, išvyko į tradicinę Rinktinės moterų gegužinę Hamiltone.

• RALAIŠIENĖ Genovaitė išskrido į Belgiją aplankyti savo dukrą Marytę su šeima.

• ANDRIUS KEVIČIENĖ Jieva buvo susirgusi ir po tulžies operacijos sveiksta namuose.

hamilton

• MEDŽIOTOJŲ ir ŽŪKLIAUTOJŲ KLUBAS "GIEDRAI — TIS" savo tradicinėje gegužinėje džiaugėsi gausiu dalyvių skaičiumi. Atvykę nariai ir svečiai apžiūrėjo Klubo naują pastatą su gera sale ir virtuvėmis. Dauguma pageidavo kokio nors išorė-

je lietuviško simbolio — ornamentu, kad pastatas būtų lengvai atpažįstamas ir iš tolo žiūrint.

• AGURKYTĖ Danutė iš Seilų vieši tetos D. Mačienės šeimoje. Žada praleisti 6 savaites atostogų.

• NAUJA lietuvių TEISININKĖ adv. Vilija DĖDINAITĖ pradėjo dirbti korporacinės teisės srityje Bell, Boyd & Lloyd firmoje.

chicago

/..... atkelta iš 6 psl./

Studijuos architektūrą. Lietuvių Prekybos Rūmai jam suteikė stipendiją.

Antanas Jankauskas priklauso Lietuvių Sporto Klubui "Neris" ir šoka Vyčių Tautinių Šokių grupėje.

• KRIAUCIŪNAS Aidis šį pavasarį baigė Michigano Valstijos Universitetą, pasiekęs bakalauro laipsnį iš chemijos ir biologijos.

Tolimesnė studijom pasirinko Texas Technologijos Universitetą. Čia šalia ruošimosi doktoratui, asistuos profesoriams.

Pažymėtina, kad gyvenant Lansing, Mich., jis 12 metų buvo vežiojamas į Detroito Lituanistinę Mokyklą "Žiburyt". Daugelį metų yra stovyklavęs, dirbęs stovyklose. Nuo mažens priklausė ateitininkų organizacijai.

• VASARIO 16 GIMNAZIJOS STUDENTAMS skiriami pagiginimai vykti iš Chicago į Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje. Dėl informacijų kreiptis tel: B. Zalatorienė, 312-524-2244.

montreal

GINTARO Ansamblio dainininkės. Iš kairės: Edita Vazalinskaitė, Živilė Jurkutė, Karolina Ottaitė, Ginta Jurkutė, Monika Ruffo ir Daiva Jaugelytė. Nuotr. Tony's Photo Studio

• Montrelio GINTARO Ansamblis galvoja apie naują veiklos sezoną. Ansamblio vadovė yra Silvija STAŠKEVIČIENĖ, su dainininkėmis dirba muz. M. RUFFO. Jei-

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šėštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO • AUTOMOBILIŲ • ATSAKOMYBĖS •
* GYVYBĖS • KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalois
bet kur pasaulioje skambinti:

Tel. 533-3531

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av.
Chateauguy, Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

MIRUSIEJI:

• JANULIONIS Kazimieras, 83 metų, mirė rugpjūčio 12 d. Gyveno savo ūkyje Bromes-Cowansville apylinkėje. Palaidotas iš Aušros Vartų bažnyčios.

Velionis buvo kilęs iš Kupiškio. Į Kanadą atvyko 1928 m. Buvo ramaus, draugiško būdo, labai vaišingas ir pašlaugus.

Liko žmona Mary ir sūnus Frank, kuris yra didelės statybos bendrovės vice-prezidentas.

Užuojauda artimiesiems.

ŠAUNIOS VESTUVĖS

Rugpjūčio 17 d., Petro ir Reginos Brikių sūnus Saulius susituokė su dr. Joana Allard. Ji daktaruoja Montreal General ligoninėje, o Saulius - ekonomistas ir dirba savo profesijoje.

Pamaldas atlaikė ir sąmojingą pamokslą pasakė Rafaelis Šakalys, O.F.M. Jis specialiai tai progai buvo atvykęs į Montrealį iš Kennebunkporto.

Pamaldų metu giedojo Sauliaus krikštomotė sol. Gina Čapkauskienė.

Visa tai vyko šv. Marko bažnyčioje, kuri randasi Beloeil miestelyje, apie 55 km. į šiaurės rytus nuo Montrealio. Ši bažnyčia buvo pastatyta prieš 150 metų ir kelis kartus restauruota. Į ją lėjęs, žmogus jautiesi kaip muziejuje, nes ten yra daug senų ir vertingų paveikslų.

Vestuvinės vaišės vyko viename restorane, prie pat Richelieu upės. Tai labai erdvi ir idiliška vieta. Upėje didelis burlaivių ir jachtų judėjimas, kuris suteikia žavėtiną panoramą. Išbaigę visas filmas tie, kurie čia buvo su foto aparatais. Kai kurie svečiai čia susitiko su savo senais pažįstamais, kurių buvo nematę 40 metų!

Dėl vietos stokos, neminėsiu montreališkų svečių - tiksliai iš tolimesnių vietovių atvykusius: Antanas ir Konstancija Valiūškiai-Rhodes Island, Romas ir

Saulius ir Joan Brikių

Rėda Veitai, Brutenis ir Irena Veitai, Šarūnas Norvaiša - Boston, Daiva Izbickaitė - Hartford, Edvardas - Gintaras ir Danutė Brikių - Ottawa, Petras ir Irena Bernotaičiai - Čikaga.

Mūsų nacionalinis tortas RAGUOLIS atguglino iš Hamiltono. Rašančiam šias eilutes, nepasisekė sušnipinėti, kas jį iškepė. Taip pat nepasisekė sužinoti, kaip jis pasiekė Montrealį, nesugadi-

nes savo "figūros"...

Ceremonijų meistras buvo Sauliaus brolis Edvardas - Gintaras. Reikia pripažinti, kad jis turi humoristinių gabumų ir toms pareigoms jis tiko.

Vaišių metu skambėjo lietuviškos sutartinės. Kadangi buvo daug Petro Brikių kolegų, - skambėjo ir senos studentiškos dainos. Su skambėjo ir prancūzų svečių dainos. Jų senosios dainos

irgi gražios.

Vaišėms artėjant prie galo, ceremonijų pravedėjas perskaitė gautų iš Lietuvos sveikėnimų-telegramų, o Jonas ir Sauliaus tėvai pasakė po trumpą kalbėlę, paminėdami dviejų tautų kultūrų svarbą, palinkėjo jauniems viso geriausio ir padėkojo visiems dalyviams bei svečiams.

Jaunavedžiai medaus mėnesį praleis Graikijos salose. Bu v e s .

• Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ Kennebunkporte rugpjūčio 9 ir 15 d. d. atliko du koncertus vietoje numatyto vieno. Vasaros koncertui yra pakviesta ir kitai vasarai. Ji taip pat giedojo keliais atvejais pamaldų metu. A komponavo Martys Batisa ir Vytas Bakšys. Programoje buvo atliktos lietuvių kompozitorių dainos ir operų arijos.

Rugsėjo 8 d., London, Ont. solistė pakviesta dainuoti lietuviams. Jai akomponuos torontietis muz. Jonas Golvėdas.

• ŠIMONĖLIS Erikas baigė McGill Universitetą Bachelor of Commerce laipsniu, Tarptautinių Finansų/International Finance/ srityje. Jis gavo jau ir darbą Montrealyje.

Sveikiname ir linkime geros sėkmės.

• Kleb. Tėv. J. ARANAUS - KAS praleido su skautais paskutinįją stovyklavimo savaitę.

PAGERBDAMI MIRUSIJI, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

A. a. STASIO MORKŪNO atminimui aukojo Kanados Lietuvių Fondui:

po \$ 100, - J. O. Šeidiškis, J. Purtilis;
po \$ 50, - A. J. Blauzdžiūnai, A. G. Dasiai;
\$ 35, - J. A. Daniliauskai; \$ 30, - V. K. Kartana; \$ 25, - A. L. Tapper; po \$ 10, - J. Mieliauskas, J. Valiulis, J. Dalmotas, J. Gražys, A. Knystautienė, J. Pakulis, St. Ališauskienė, V. Kerbelis ir Br. Staškevičius.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. KLF

HONEY FOR SALE!

Direct from the Beekeeper. \$1.00 a pound. Could be arranged delivery too! Please call:

Tel.: 627-1328.

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00
1 metų 9 %
TERMINUOTUS INDĖLIUS
1 metų 8.75 %
180 d. - 364 d. 8.5 %
120 d. - 179 d. 8.25 %
60 d. - 119 d. 8 %
30 d. - 59 d. 7.75 %
TRUMPALAIKIUS INDĖLIUS
už \$ 20,000 ar daugiau
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS
specialios 6.25 %
Su draudimu 6 %
Kasdieninės 5.75 %
ČEKIŲ SĄSKAITAS 5 %

DUODA

PASKOLAS:

NEKILNOJAMO TURTO IR ASMENINĖS PASKOLOS MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradienį, Trečiadienį 9:00 - 3:00
Ketvirtadienį 12:00 - 8:00
Penktadienį 10:00 - 6:00
Sekmadienį nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v.l.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS

1410 St. Catherine St. W.

Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas

8606 Centralo, coin corner 45e ave

suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.

H4G 1E6

TEL: Bureau: 769-8824;

Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220

Montreal, P.Q. H3B 2G2

Tel: (514) 871-1430